

Rapportage
Onderzoek “gratis” schoolboeken in het voortgezet
onderwijs – Schoolmanagers & Docenten

In opdracht van: GROEP EUCATIEVE UITGEVERIJEN
Contactpersoon: Nancy Bosch

Utrecht, 12 januari 2009
DUO MARKET RESEARCH
drs. Vincent van Grinsven
dr. Eric Elphick

Postbus 681
3500 AR Utrecht
030 263 1080 (t)
030 261 6944 (f)
info@duomarketresearch.nl
www.duomarketresearch.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	ONDERZOEKSDOELSTELLINGEN	4
3	METHODE VAN ONDERZOEK.....	5
4	SAMENVATTING.....	7
5	RESULTATEN	10
5.1	Algemene houding.....	10
5.2	Maatregelen.....	18
5.3	Europees aanbesteden en de organisatie van het boekenfonds	28
5.4	Achtergrondinformatie schoolmanagers en docenten	35

Bijlage - Antwoorden open vragen

1 INLEIDING

De Eerste Kamer is op 27 mei akkoord gegaan met het wetsvoorstel om lesmaterialen gratis beschikbaar te stellen aan de ouders van scholieren in het voortgezet onderwijs. Dat gebeurt in twee stappen. Voor het schooljaar 2008/2009 wordt het geld voor het lesmateriaal rechtstreeks overgemaakt aan de ouders van middelbare scholieren. Voor iedere leerling ontvangen zij € 316 euro. Dat is de gemiddelde prijs van een boekenpakket.

Ouders kopen of huren voor het schooljaar 2008/2009 dus nog zelf de schoolboeken, maar krijgen daarvoor een financiële tegemoetkoming. Vanaf 1 augustus 2009/2010 gaat het geld naar de scholen. De scholen doen de inkoop en het lesmateriaal wordt vervolgens gratis beschikbaar gesteld voor ouders en leerlingen.

De reden voor het verstrekken van gratis schoolboeken is dat het kabinet ouders wil tegemoetkomen in de schoolkosten die ze voor hun kinderen moeten maken. Eerder is het lesgeld al afgeschaft. Daarnaast vindt het kabinet het belangrijk dat scholen meer vrijheid krijgen om hun eigen beleid voor lesmaterialen te voeren. Ook komt er volgens het kabinet op deze manier meer marktwerking en inhoudelijke vernieuwing op de schoolboekenmarkt.

Scholen krijgen meer mogelijkheden om aan lesmateriaal te komen. Ze kunnen bijvoorbeeld samenwerken met andere scholen onder andere door gezamenlijke inkoop en gezamenlijke leermiddelenontwikkeling. Of ze kunnen leraren inzetten voor het maken van (digitaal) lesmateriaal.

Vanaf schooljaar 2009/2010 krijgen scholen het geld voor de aanschaf van de lesmaterialen. Zij verzorgen dan de inkoop en stellen de boeken gratis ter beschikking aan hun leerlingen. Als het totale inkoopbedrag boven de € 211.000 (excl. BTW) uitkomt, moeten scholen Europees aanbesteden. De koepelorganisatie in het voortgezet onderwijs, de VO-raad, ondersteunt de scholen hierbij. Dit gebeurt onder meer door middel van een helpdesk en regionale informatiebijeenkomsten. Mochten naar aanleiding van de aanbestedingen juridische procedures voor scholen ontstaan (omdat b.v. aanbieders bezwaar maken tegen de door de school gemaakte keuze voor een leverancier en/of het aanbestedingsproces), dan vergoedt het Rijk de kosten.

De GROEP EDUCATIEVE UITGEVERIJEN heeft DUO MARKET RESEARCH gevraagd onderzoek te verrichten naar de gevolgen van de regelgeving en de lumpsumfinanciering voor de kwaliteit van het onderwijs in het voortgezet onderwijs.

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd

2 ONDERZOEKSDOELSTELLINGEN

De onderzoeksdoelstellingen luiden:

Schoolmanagers

1. *Inzicht in de houding van schoolmanagers ten opzichte van opname van de financiering van leermiddelen in de lumpsum.*
2. *Inzicht in de houding van de schoolmanagers ten opzichte van de wijze waarop de desbetreffende wet wordt/zal worden uitgevoerd (helderheid, uitvoerbaarheid, voorziene knelpunten e.d.)*
3. *Inzicht in de maatregelen die het schoolmanagement reeds heeft genomen en die genomen gaan worden in het kader van de gratis schoolboeken (financiële kaders voor sectie, overlegstructuur, het betrekken van externen bij de aanbestedingsprocedure e.d.)*
4. *Inzicht in het oordeel van schoolmanagers over de bijdrage van de nieuwe wet aan de kwaliteit van het onderwijs (meer vrijheid om hun eigen beleid voor lesmaterialen in te voeren, meer marktwerking waardoor lagere prijzen en meer inhoudelijke vernieuwingen te verwachten zijn, beter onderwijs op school e.d.).*

Docenten

5. *Inzicht in de houding van docenten ten opzichte van opname van de financiering van leermiddelen in de lumpsum.*
6. *Inzicht in de houding van de docenten ten opzichte van de wijze waarop de desbetreffende wet wordt/zal worden uitgevoerd (helderheid, uitvoerbaarheid, voorziene knelpunten e.d.)*
7. *Inzicht in het oordeel van docenten over de maatregelen die het schoolmanagement reeds heeft genomen en die genomen gaan worden in het kader van de gratis schoolboeken (financiële kaders voor sectie, overlegstructuur, het betrekken van externen bij de aanbestedingsprocedure e.d.).*
8. *Inzicht in de consequenties van de wet en van de maatregelen die het schoolmanagement heeft genomen voor het besluitvormingsproces dat leidt tot de aanschaf van nieuwe leermiddelen en voor de keuzevrijheid van secties en docenten.*
9. *Inzicht in het oordeel van docenten over de bijdrage van de nieuwe wet aan de kwaliteit van het onderwijs (meer vrijheid om hun eigen beleid voor lesmaterialen in te voeren, meer marktwerking waardoor lagere prijzen en meer inhoudelijke vernieuwingen te verwachten zijn, beter onderwijs op school e.d.).*

3 METHODE VAN ONDERZOEK

Voorafgaand aan het kwantitatief onderzoek (zie hieronder) is een beperkt kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Doelstelling van het kwalitatieve deel was om een goed beeld te krijgen van de wijze waarop op scholen wordt ingespeeld op de nieuwe wet. De resultaten van het kwalitatieve deel vormen de basis voor de vragenlijst en die voor het kwantitatieve deel is opgesteld.

De single interviews zijn afgenomen door een ervaren projectleider van DUO.

Het kwantitatief onderzoek is online verricht waarbij gebruik is gemaakt van de ASSU-onderwijsdatabase die namen en e-mailadressen bevat van docenten en schoolmanagers.

Het veldwerk voor het onderzoek is als volgt verlopen:

- docenten en schoolmanagers ontvingen een e-mail met een korte uitnodiging tot deelname aan het onderzoek. In deze e-mail was een persoonlijke URL verwerkt waarmee de deelnemer de vragenlijst kan activeren.
- de vragenlijst kon online, via de browser, worden ingevuld.
- na een periode van een week is een herinneringsmail gestuurd.

Er zijn voorzieningen getroffen om elke deelnemer slechts één vragenlijst te laten invullen. Tevens is het mogelijk gemaakt om, indien de invulling van de vragenlijst moest worden afgebroken, op een later tijdstip met het invullen van de vragenlijst verder te gaan op het punt waar men gebleven was. De technische realisatie van het online veldwerk van het onderzoek is door DUO MARKET RESEARCH in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged.

Onderzoeksgroepen en respons

Het veldwerk heeft in de periode november-december 2008 plaatsgevonden.

De volgende steekproefaantallen zijn gerealiseerd:

	Benaderd	Gerealiseerd	Repons %
Schoolmanagers	2828	n=200	7%
Docenten	10000	n=1008	10%
<i>Totaal</i>	<i>12828</i>	<i>n=1259</i>	

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges bij diverse steekproefgroottes is hieronder een tabel opgenomen waarin bij verschillende steekproefgroottes de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges zijn vermeld. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting, dezelfde resultaten worden verkregen).

Steekproefgrootte	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
100	9,8%	8,5%	5,9%
200	6,9%	6,0%	4,2%
300	5,7%	4,9%	3,4%
400	4,9%	4,2%	2,9%
500	4,4%	3,8%	2,6%

Toelichting op de tabel

Bij een steekproef van 200 schoolmanagers dient er bij een resultaat 90% is het eens met de uitspraak 'De wet "gratis" schoolboeken leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs' en 10% is het oneens met deze uitspraak, rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen respectievelijk 85,8% (90% -/4,2%) – 94,2% (90% + 4,2%) en 5,8% (10%-4,2%)– 14,2% (10%+4,2%).

Vragenlijst

De twee vragenlijsten, één de voor schoolmanagers en één voor de docenten, zijn in onderling overleg met de GEU opgesteld.

4 SAMENVATTING

Algemene houding

- Tweederde van de directieleden (68%) geeft aan de regelgeving inzake de wet “gratis” schoolboeken duidelijk of zeer duidelijk te vinden.
- De duidelijkheid van de regelgeving voor docenten laat een omgekeerd beeld zien. Meer dan de helft van de docenten (56%) geeft aan de regelgeving onduidelijk of zeer onduidelijk te vinden.
- Zowel voor directieleden als voor docenten geldt dat de procedure(s) betreffende de Europese aanbesteding het meest wordt genoemd als onduidelijk (respectievelijk door 42% en 33%).
- Drievijfde van de directieleden (60%) en de docenten (58%) oordeelt negatief of zeer negatief over de wet “gratis” schoolboeken in het algemeen.
- Driekwart van de schoolmanagers (75%) is het oneens of zeer oneens met de stelling ‘De wet “gratis” schoolboeken leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs’.
- Driekwart van de schoolmanagers (76%) is het oneens of zeer oneens met de stelling ‘De wet leidt tot meer vrijheid in het voeren van een eigen beleid voor leermiddelen’.
- Circa tweevijfde van de directieleden (47%) en de docenten (41%) is het oneens of zeer oneens met de stelling ‘Marktwerking (Europese aanbesteding) leidt tot lagere prijzen voor de leermiddelen’.
- Drievijfde van de docenten (61%) geeft aan het oneens of zeer oneens te zijn met de stelling ‘De wet “gratis” schoolboeken heeft als gevolg dat ik (mijn sectie) sneller zal besluiten de huidige leermiddelen of methodes te vervangen’.
- Ruim de helft van de docenten is het eens of zeer eens met de stelling ‘De wet “gratis” schoolboeken heeft als gevolg dat er langer dan goed is met één methode wordt gewerkt’.

Maatregelen naar aanleiding van de wet “gratis” schoolboeken

- Meest genoemde maatregel door zowel directieleden als docenten is het informeren van docenten over de wet “gratis” schoolboeken (respectievelijk 79% en 60%), gevolgd door de maatregel overleg voeren met de secties (respectievelijk 60% en 47%) en het inschakelen van een externe adviseur ter begeleiding van het proces van aanbesteden (respectievelijk 44% en 8%).
- Het door de meeste directieleden genoemde onderwerp van overleg tussen schoolleiding en secties betreft overleg over de keuze van andersoortige leermiddelen (67%). Het door de meeste docenten genoemde onderwerp betreft overleg over de inhoudelijke richtlijnen inzake het opstellen van de boekenlijst (52%).
- Circa tweederde van de directieleden (68%) en de docenten (70%) geeft aan te verwachten dat de school iets tekort zal komen of helemaal niet uit zal komen met de

€ 316,- die de school volgend schooljaar per leerling zal ontvangen.

- De door de meeste directieleden en docenten genoemde maatregel om toch met het bedrag van € 316,- per leerling uit te komen is het minder snel vervangen van de huidige leermiddelen (respectievelijk 60% en 51%), voor directieleden gevolgd door het meer gebruiken van gratis (digitaal) materiaal (51%) en voor docenten door het kopiëren van leermiddelen (50%).
- Tweevijfde van de docenten (39%) geeft aan dat de invoering van de wet "gratis" schoolboeken tot gevolg heeft dat het bestuur/de directie zich meer gaat bemoeien met het keuzeproces van leermiddelen door het stellen van financiële randvoorwaarden, een kwart (23%) geeft aan dat het bestuur/de directie zich zowel inhoudelijk als financieel meer gaat bemoeien met het keuzeproces van leermiddelen.
- Een derde van de schoolmanagers verwacht dat de boekenlijst in de maand Mei gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld, een kwart van de docenten geeft aan te verwachten dat de boekenlijst in de maand Mei gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld.
- Meer dan de helft van de docenten noemt als gevolg van de invoering van de wet voor de samenstelling van de boekenlijst dat werkboeken worden/ zijn verwijderd uit de boekenlijst (60%) en dat de extra's bij methoden worden afgeschaft (bijvoorbeeld dvd's) (51%).
- Ruim de helft van de docenten (58%) geeft aan niet door de schoolleiding te worden gestimuleerd om zelf leermaterialen te ontwikkelen of bestaande leermiddelen te arrangeren en dat de schoolleiding het stimuleren van docenten ook niet overweegt te doen.

Europees aanbesteden en de organisatie van het boekenfonds

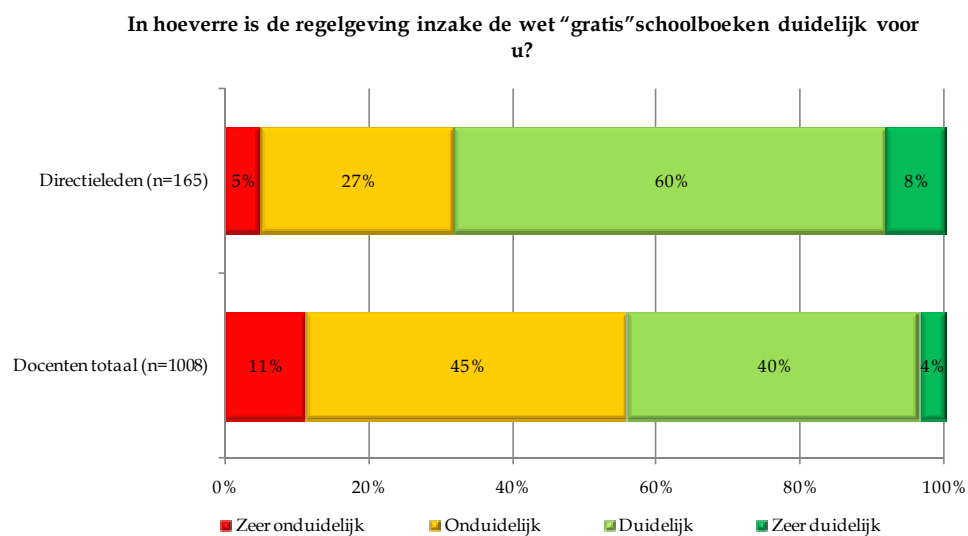
- Drievijfde van de schoolmanagers geeft aan dat het boekenfonds extern, door derden is georganiseerd en een kwart (24%) zegt dat het boekenfonds intern is georganiseerd.
- Tweederde van de schoolmanagers geeft aan dat de school naar aanleiding van de wet "gratis" schoolboeken het boekenfonds (administratie, beheer, distributie) niet anders gaan organiseren. Van de schoolmanagers die aangeven dat het boekenfonds wel anders wordt georganiseerd geeft tweevijfde (41%) aan dat de school het boekenfonds deels intern, deels extern gaat organiseren.
- Driekwart van de schoolmanagers (75%) geeft aan dat de school Europees gaat aanbesteden of dat de school daar mee bezig is. 22% van de schoolmanagers geeft aan dat de school niet Europees gaat aanbesteden. Van de schoolmanagers die hebben aangegeven dat de school niet Europees gaat aanbesteden geeft circa de helft (51%) aan niet Europees te gaan aanbesteden omdat de school nog een lopend contract heeft met een boekendistributeur.
- Van de schoolmanagers die hebben aangegeven dat de school Europees gaat aanbesteden of dit doet of heeft gedaan zegt circa driekwart van de schoolmanagers (77%) voor de Europese aanbesteding een externe instantie in te schakelen.

- Van de schoolmanagers die hebben aangegeven dat de school een lopend contract heeft met een boekendistributeur geeft bijna tweederde (64%) aan het lopende contract niet te gaan afkopen. Bijna één op de tien schoolmanagers (9%) geeft aan dat afkopen van het contract niet nodig is daar het contract eind van dit schooljaar afloopt. 5% geeft aan dat de school bezig is met het afkopen van het contract en bijna een kwart geeft aan een andere actie te ondernemen.

-

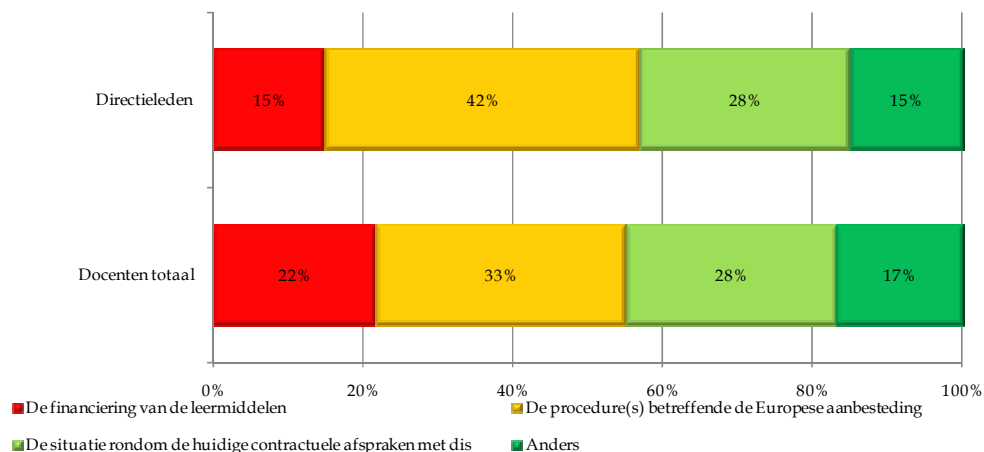
5 RESULTATEN

5.1 Algemene houding

Tweederde van de directieleden (68%) geeft aan de regelgeving inzake de wet "gratis" schoolboeken duidelijk of zeer duidelijk te vinden. De duidelijkheid van de regelgeving voor docenten laat een omgekeerd beeld zien. Meer dan de helft van de docenten (56%) geeft aan de regelgeving onduidelijk of zeer onduidelijk te vinden.

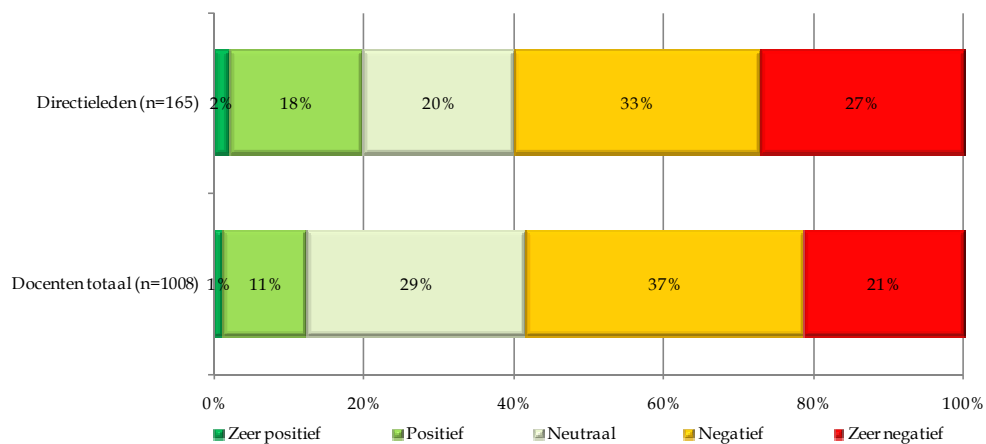
Kunt u kort toelichten wat u onduidelijk is inzake de (implementatie van de) wet "gratis" schoolboeken?

Respondenten die hebben aangegeven de regelgeving inzake de wet "gratis" schoolboeken onduidelijk of zeer onduidelijk te vinden hebben we vervolgens gevraagd wat hen onduidelijk is inzake de (implementatie van de) wet.

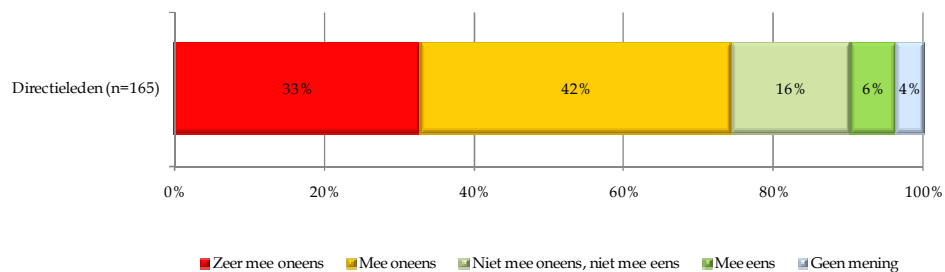
Zowel voor directieleden als voor docenten geldt dat de procedure(s) betreffende de Europese aanbesteding het meest wordt genoemd als onduidelijk (respectievelijk door 42% en 33%), gevolgd door de situatie rondom de huidige contractuele afspraken met distributeurs (respectievelijk 28% en 28%). Het minst vaak wordt genoemd de financiering van de leermiddelen (respectievelijk 15% en 22%).

Hoe beoordeelt u in het algemeen de wet "gratis" schoolboeken?

Drievijfde van de directieleden (60%) en de docenten (58%) oordeelt negatief of zeer negatief over de wet "gratis" schoolboeken in het algemeen.

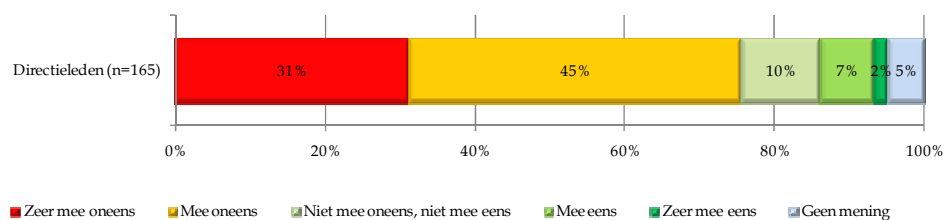
Stelling: De wet "gratis" schoolboeken leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Vervolgens hebben we de directieleden een aantal stellingen voorgelegd met de vraag voor ieder van de stellingen aan te geven in hoeverre zij het met de stelling eens zijn.

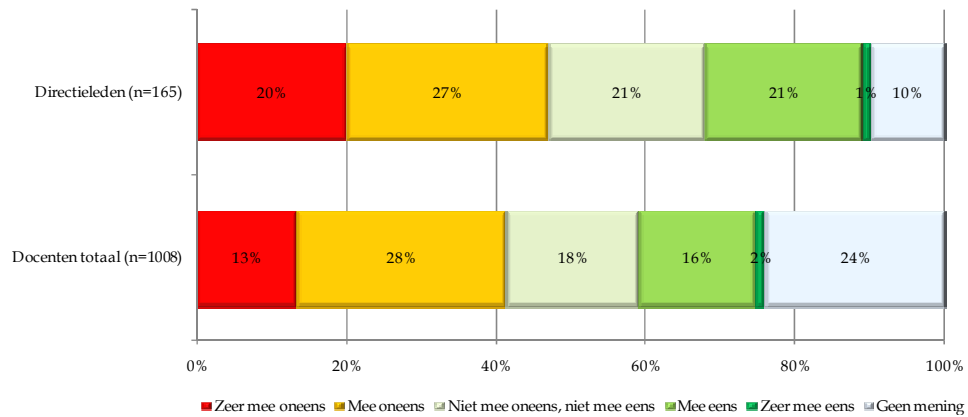
Driekwart van de directieleden (75%) is het oneens of zeer oneens met de stelling 'De wet "gratis" schoolboeken leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs'. Een relatief kleine groep directieleden (6%) geeft aan het eens te zijn met deze stelling.

Stelling: De wet leidt tot meer vrijheid in het voeren van een eigen beleid voor leermiddelen

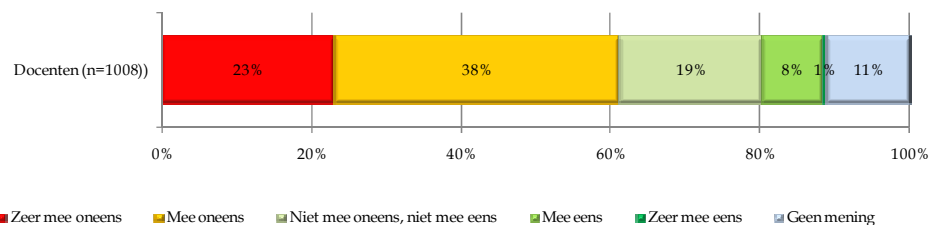
Driekwart van de directieleden (76%) is het oneens of zeer oneens met de stelling 'De wet leidt tot meer vrijheid in het voeren van een eigen beleid voor leermiddelen'. Eén op de tien directieleden (9%) is het eens of zeer eens met deze stelling.

Stelling: Marktwerking (Europese aanbesteding) leidt tot lagere prijzen voor de leermiddelen

Circa tweevijfde van de directieleden (47%) en de docenten (41%) is het oneens of zeer oneens met de stelling 'Marktwerking (Europese aanbesteding) leidt tot lagere prijzen voor de leermiddelen'. Een relatief grote groep docenten (24%) geeft aan geen mening over deze stelling te hebben.

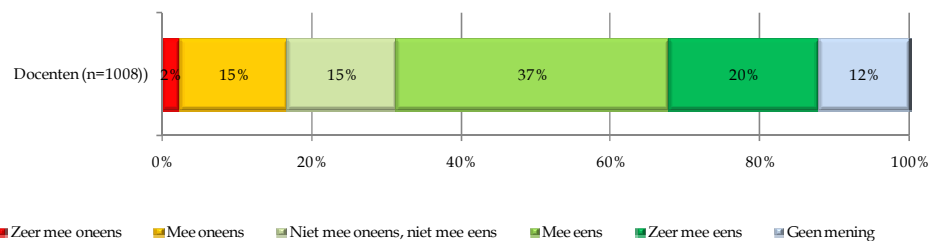
Stelling: De wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat ik (mijn sectie) sneller zal besluiten de huidige leermiddelen of methodes te vervangen

Drievijfde van de docenten (61%) geeft aan het oneens of zeer oneens te zijn met de stelling 'De wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat ik (mijn sectie) sneller zal besluiten de huidige leermiddelen of methodes te vervangen'. Circa één op de tien docenten is het eens of zeer eens met de stelling (9%) of heeft over deze stelling geen mening (11%).

Een relatief grote groep gymnasiumdocenten (18%) is het eens of zeer eens met de stelling.

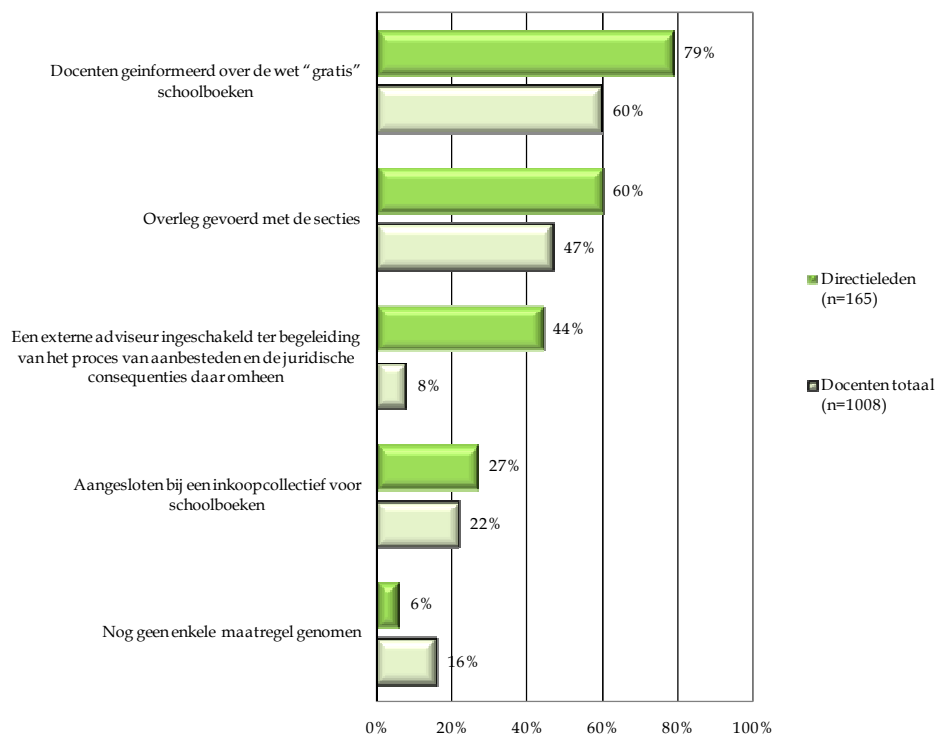
Stelling: De wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat er langer dan goed is met één methode wordt gewerkt

Ruim de helft van de docenten is het eens of zeer eens met de stelling 'De wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat er langer dan goed is met één methode wordt gewerkt'. Bijna een vijfde (17%) is het oneens of zeer oneens met deze stelling. Circa één op de tien docenten (12%) heeft over de stelling geen mening.

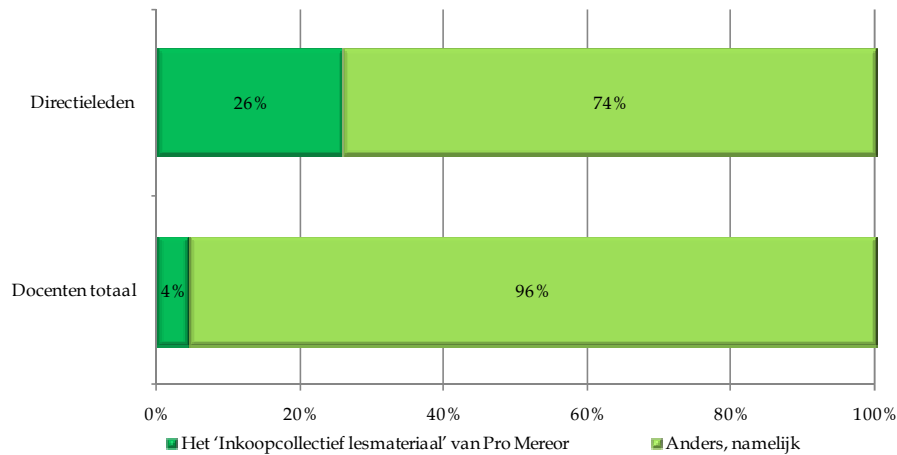
5.2 Maatregelen

Welke maatregelen heeft uw school tot nu toe genomen met het oog op de invoering van de wet "gratis" schoolboeken? Meerdere antwoorden mogelijk

Voor elke maatregel geldt dat de groep directieleden die aangeeft dat de maatregel op school is genomen relatief groter is dan de groep docenten. Meest genoemde maatregel door zowel directieleden als docenten is het informeren van docenten over de wet "gratis" schoolboeken (respectievelijk 79% en 60%), gevolgd door de maatregel overleg voeren met de secties (respectievelijk 60% en 47%) en het inschakelen van een externe adviseur ter begeleiding van het proces van aanbesteden (respectievelijk 44% en 8%).

Bij welk inkoopcollectief voor schoolboeken heeft uw school zich aangesloten?

Respondenten die hebben aangegeven dat het schoolmanagement zich heeft aangesloten bij een inkoopcollectief voor schoolboeken hebben we vervolgens gevraagd aan te geven bij welk inkoopcollectief de school zich heeft aangesloten.

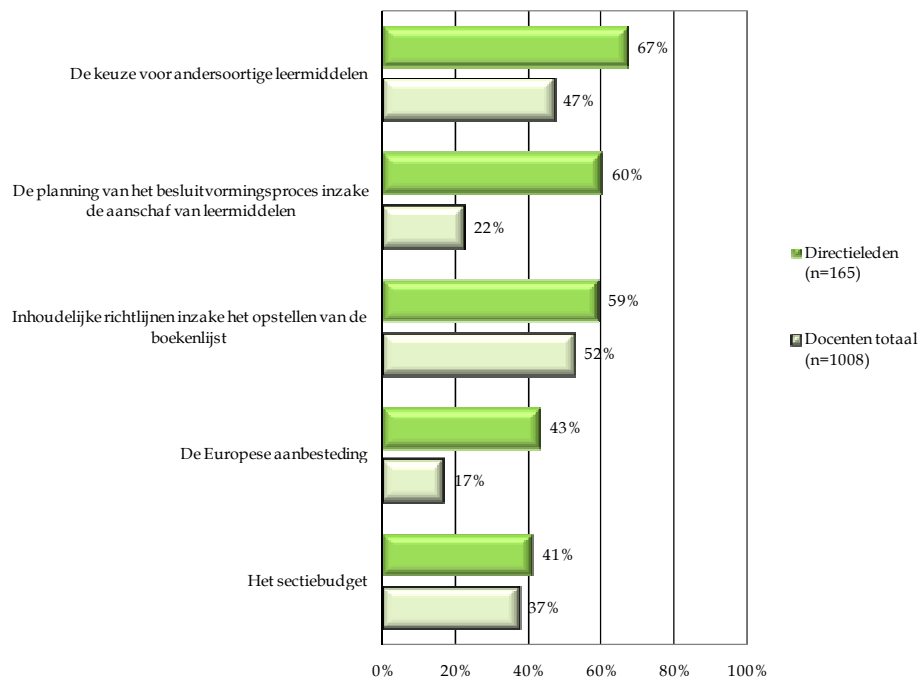
Een kwart van de directieleden (26%) geeft aan dat de school zich heeft aangesloten bij het 'Inkoopcollectief lesmateriaal Pro Mereor'. Circa één op de twintig docenten (4%) geeft aan dat de school zich heeft aangesloten bij het 'Inkoopcollectief lesmateriaal Pro Mereor'. De overige directieleden en docenten die hebben aangegeven dat de school zich heeft aangesloten bij een inkoopcollectief geven aan dat de school zich bij een ander inkoopcollectief heeft aangesloten.

Inkoopcollectieven die het meest frequent worden genoemd zijn:

- Schoolplatform;
- Loyalis;
- Iddink;
- Inkada;
- Van Dijk.

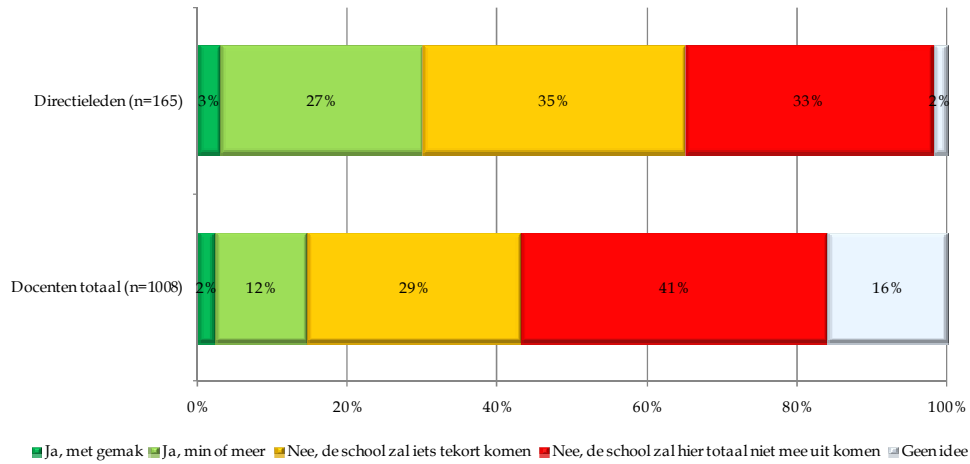
Voor een volledig overzicht van de genoemde inkoopcollectieven wordt verwezen naar de bijlage.

Kunt u aangeven wat het onderwerp van het overleg tussen de schoolleiding en de secties is geweest? *Meerdere antwoorden mogelijk*

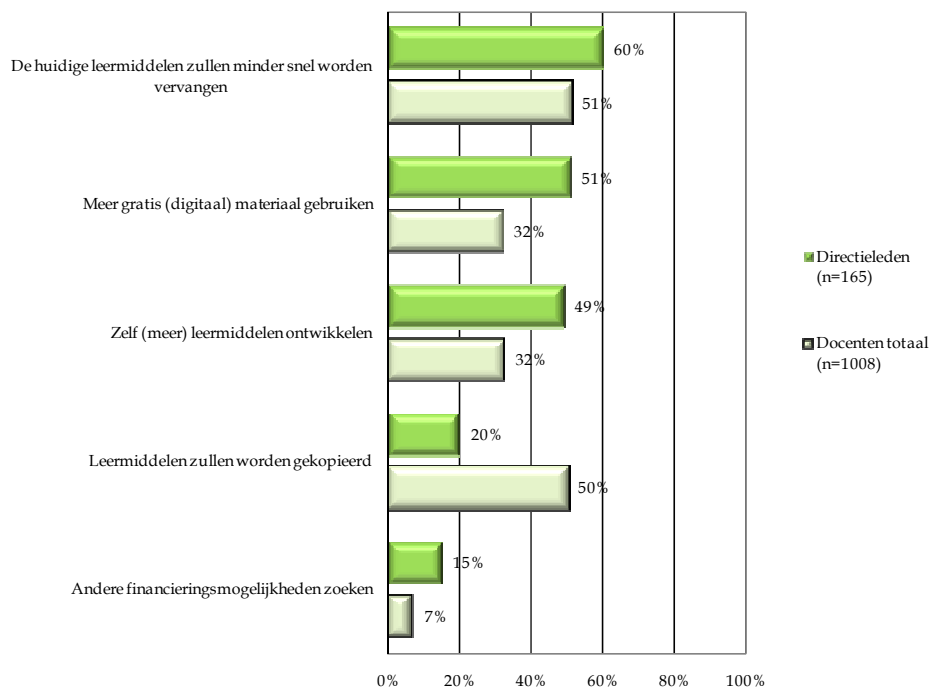
Voor elk onderwerp van overleg geldt dat de groep directieleden die aangeeft dat overleg over het onderwerp is gevoerd relatief groter is dan de groep docenten. Het door de meeste directieleden genoemde onderwerp betreft overleg over de keuze van andersoortige leermiddelen (67%). Het door de meeste docenten genoemde onderwerp betreft overleg over de inhoudelijke richtlijnen inzake het opstellen van de boekenlijst (52%).

Volgend schooljaar (2009/2010) ontvangt de school € 316,- per leerling. Verwacht u de school met dit bedrag zal uitkomen?

Circa tweederde van de directieleden (68%) en de docenten (70%) geeft aan te verwachten dat de school iets tekort zal komen of helemaal niet uit zal komen met de € 316,- die de school volgend schooljaar per leerling zal ontvangen. 16% van de docenten geeft aan hierover geen mening te hebben.

Wat voor maatregelen gaat de school/sectie nemen om toch met het bedrag van 316 euro per leerling uit te komen? Meerdere antwoorden mogelijk

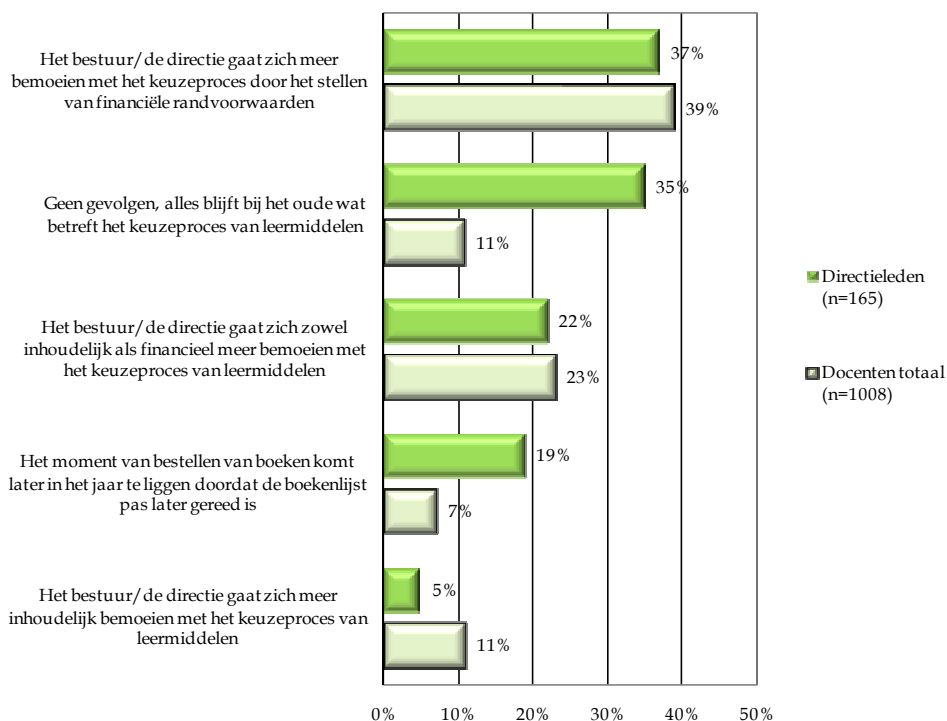
De door de meeste directieleden en docenten genoemde maatregel om toch met het bedrag van € 316,- per leerling uit te komen is het minder snel vervangen van de huidige leermiddelen (respectievelijk 60% en 51%), voor directieleden gevolgd door het meer gebruiken van gratis (digitaal) materiaal (51%) en voor docenten door het kopiëren van leermiddelen (50%). De door de minste directieleden en docenten genoemde maatregel betreft het zoeken naar andere financieringsmiddelen (respectievelijk 15% en 7%).

Andere maatregelen die frequent worden genoemd zijn:

- Examenbundels niet meer verplicht stellen;
- Werkboeken afschaffen/hergebruiken;
- Antwoordboeken afschaffen;
- Goedkopere lesmethode aanschaffen.

Voor een volledig overzicht van de genoemde maatregelen wordt verwezen naar de bijlage.

Kunt u aangeven welke gevolgen de invoering van de wet “gratis” schoolboeken heeft op het keuzeproces van leermiddelen? Meerdere antwoorden mogelijk.

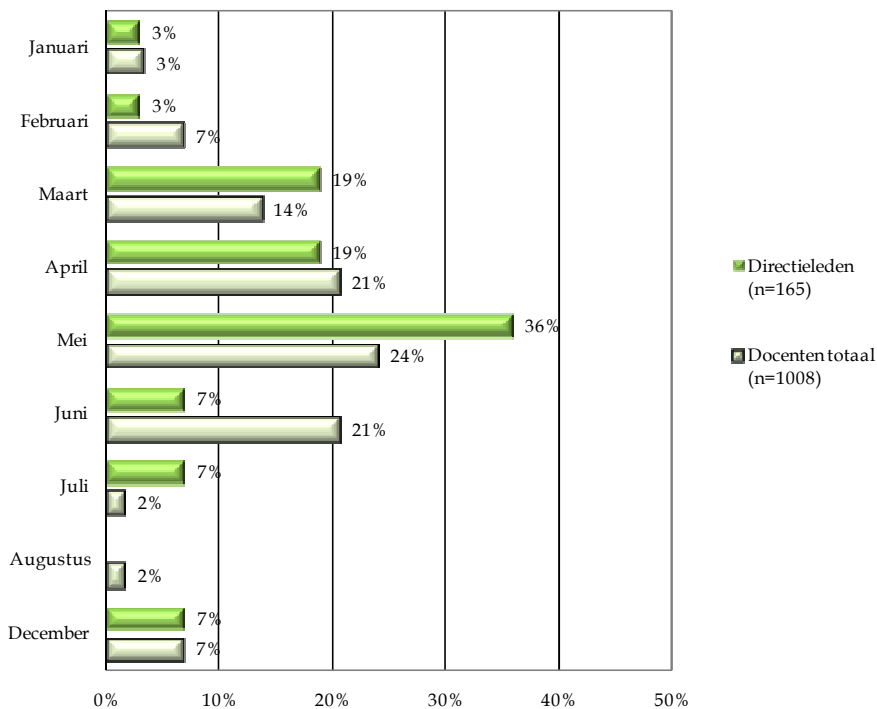
Bijna tweevijfde van zowel de directieleden (37%) als de docenten (39%) geeft aan dat als gevolg van de invoering van de wet “gratis” schoolboeken het bestuur/ de directie zich meer gaat bemoeien met het keuzeproces door het stellen van financiële randvoorwaarden. Circa één op de tien docenten (11%) geeft aan dat de invoering van de wet geen gevolgen heeft wat betreft het keuzeproces van leermiddelen.

Circa één op de twintig docenten (5%) noemt een ander gevolg van de invoering van de wet op het keuzeproces van de leermiddelen. De genoemde, andere gevolgen kunnen als volgt worden samengevat:

- Werkschriften/-boeken komen te vervallen;
- De keuze van leermiddelen komt vroeger in het jaar te liggen;
- Er wordt (noodgedwongen) genoeg genomen met minder kwaliteit.

Voor een volledig overzicht van de genoemde andere gevolgen wordt verwezen naar de bijlage.

Op welk moment in het jaar verwacht u dat de boekenlijst gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld?

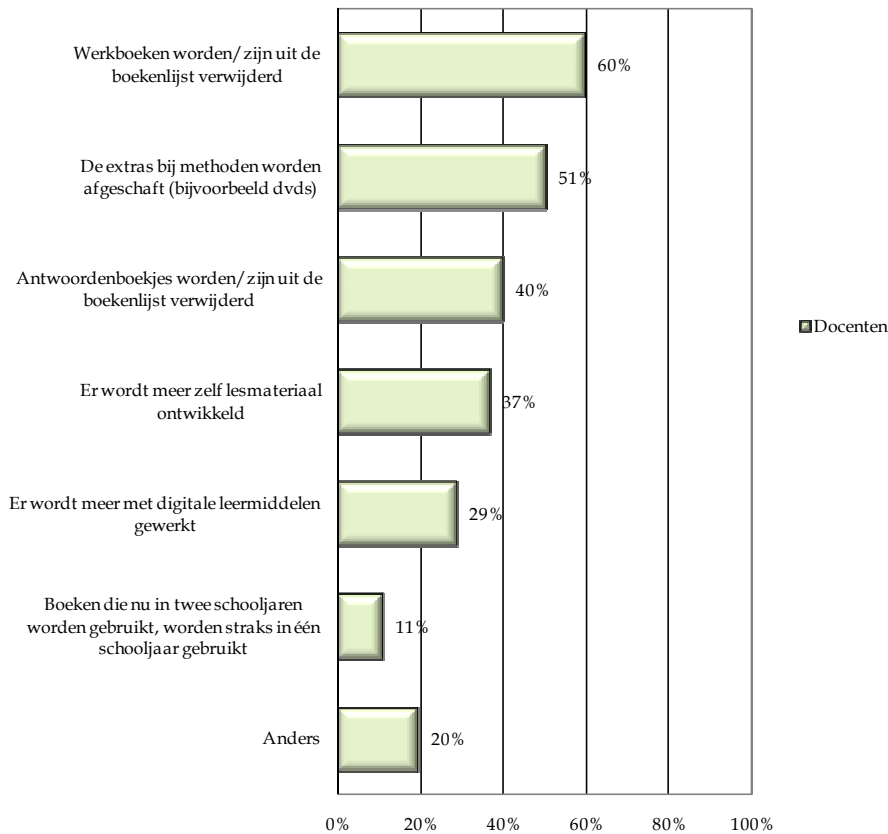

Respondenten die hebben aangegeven dat het moment van bestellen van boeken later in het jaar komt te liggen doordat de boekenlijst pas later gereed is, hebben we vervolgens gevraagd op welk moment in het jaar men verwacht dat de boekenlijst gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld.

Een derde van de directieleden (36%) verwacht dat de boekenlijst in de maand Mei gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld. Bijna een vijfde (19%) verwacht dat de boekenlijst in de maand Maart gereed zal zijn. De maanden Januari en Februari worden door een relatief kleine groep directieleden genoemd.

Een kwart van de docenten (24%) geeft aan te verwachten dat de boekenlijst in de maand Mei gereed zal zijn zodat de boeken kunnen worden besteld. Een vijfde van de docenten geeft aan te verwachten dat de boekenlijst in de maand Juni (21%) of de maand April (21%) gereed zal zijn. Docenten noemen de maanden Januari (3%), Augustus (2%) en Juli (2%) het minst vaak als moment waarop de boekenlijst gereed zal zijn.

Wat zijn de gevolgen van de wet “gratis” schoolboeken gevolgen voor de samenstelling van de boekenlijst? Meerdere antwoorden mogelijk

We hebben de respondenten die hebben aangegeven dat de invoering van de wet “gratis” schoolboeken gevolgen heeft voor de samenstelling van de boekenlijst gevraagd welke deze gevolgen zijn.

Meer dan de helft van de docenten noemt als gevolg van de invoering van de wet voor de samenstelling van de boekenlijst dat werkboeken worden/zijn verwijderd uit de boekenlijst (60%) en dat de extra's bij methoden worden afgeschaft (bijvoorbeeld dvd's) (51%).

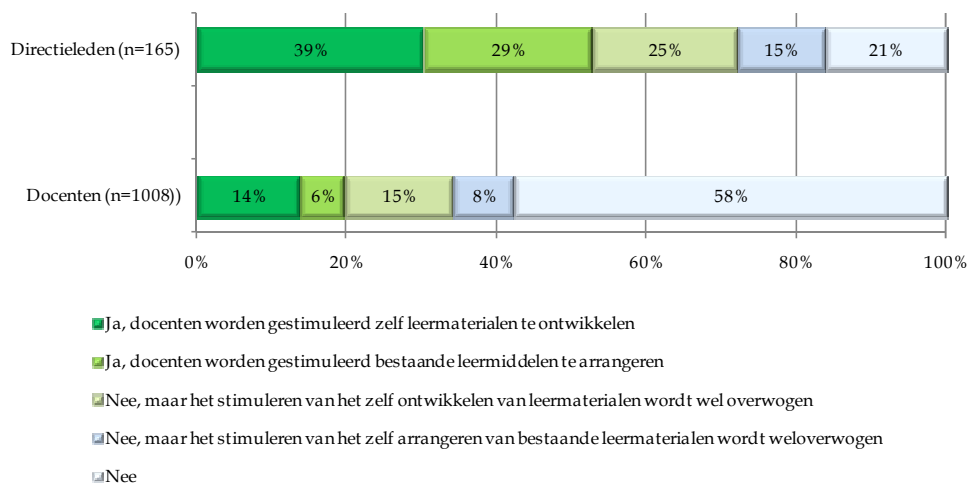
Circa tweevijfde noemt als gevolg dat antwoordenboekjes worden/zijn verwijderd uit de boekenlijst (40%) en dat er meer lesmateriaal zelf wordt ontwikkeld (37%). Ruim een kwart van de docenten (29%) noemt als gevolg dat er meer met digitale leermiddelen wordt gewerkt. Circa één op de tien docenten (11%) noemt als gevolg dat de boeken die nu in twee schooljaren worden gebruikt, straks in een schooljaar worden gebruikt.

Een vijfde van de docenten (20%) noemt andere gevolgen van de invoering van de wet op de samenstelling van de boekenlijst. De genoemde, andere gevolgen kunnen als volgt worden samengevat:

- Afschaffen van examenbundels;
- Goedkopere boeken/methoden worden overwogen/ gekozen;
- In werkboeken mag niet meer worden geschreven (meerjarig gebruik);
- Klassensets van handboeken en werkboeken worden aangeschaft.

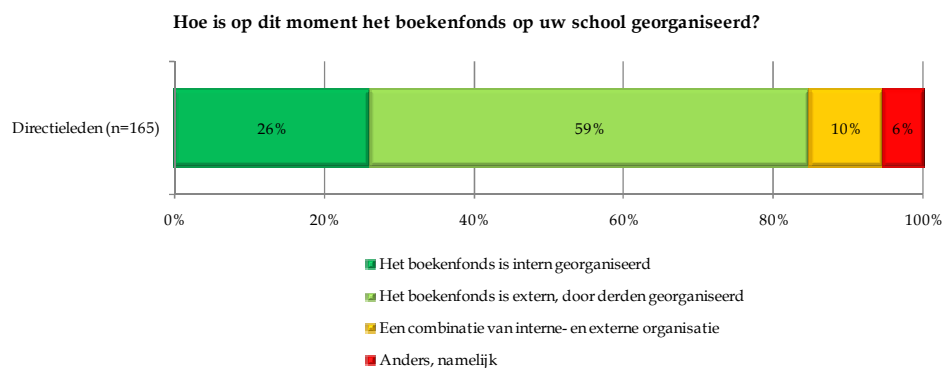
Voor een volledig overzicht van de genoemde, andere gevolgen op de samenstelling van de boekenlijst wordt verwezen naar de bijlage.

Worden docenten gestimuleerd zelf leermaterialen te ontwikkelen/bestaande leermiddelen te arrangeren vanwege de wet "gratis" schoolboeken?

Bijna tweevijfde van de directieleden (39%) geeft aan dat docenten worden gestimuleerd zelf leermaterialen te ontwikkelen. Circa een kwart geeft aan dat docenten worden gestimuleerd bestaande leermiddelen te arrangeren (29%) of dat wordt overwogen docenten te stimuleren om zelf leermaterialen te ontwikkelen (25%). 15% van de directieleden geeft aan dat wordt overwogen om docenten te stimuleren bestaande leermaterialen te arrangeren en een vijfde (21%) geeft aan dat docenten niet worden gestimuleerd en dat dit ook niet wordt overwogen. Ruim de helft van de docenten (58%) geeft aan niet door de schoolleiding te worden gestimuleerd om zelf leermaterialen te ontwikkelen of bestaande leermiddelen te arrangeren en dat de schoolleiding dit ook niet overweegt te doen. Een vijfde van de docenten (20%) geeft aan dat zij door de schoolleiding worden gestimuleerd om zelf leermaterialen te ontwikkelen of bestaande leermiddelen te arrangeren. Bijna een kwart van de docenten (23%) geeft aan dat de schoolleiding het zelf ontwikkelen of arrangeren van leermiddelen niet stimuleert maar wel overweegt dit te gaan doen.

5.3 Europees aanbesteden en de organisatie van het boekenfonds

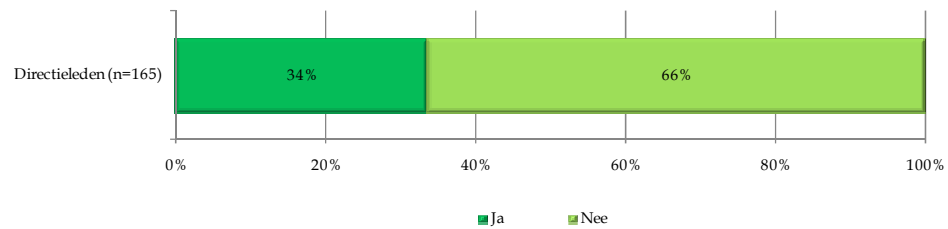

We hebben de directieleden gevraagd hoe op dit moment het boekenfonds op hun school georganiseerd is. Drievijfde van de directieleden geeft aan dat het boekenfonds extern, door derden is georganiseerd en een kwart (26%) zegt dat het boekenfonds intern is georganiseerd. Eén op de tien geeft aan dat er sprake is van een combinatie van interne- en externe organisatie. Een relatief kleine groep directieleden noemt een andere wijze van organisatie. Meest genoemde andere wijzen van organisatie van het boekenfonds zijn:

- Er is geen boekenfonds;
- Boeken worden zelf (door de school) gekocht.

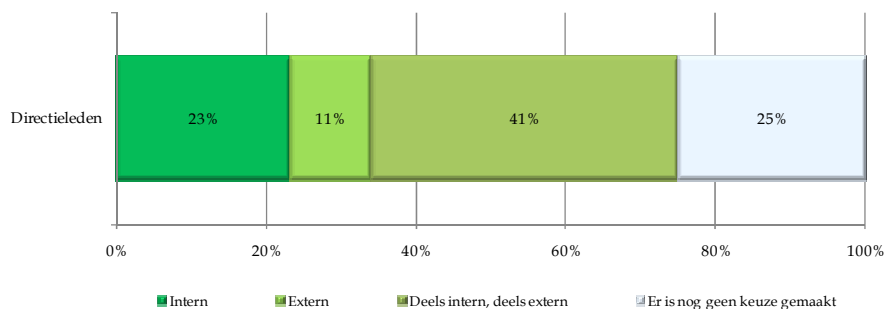
Voor een volledig overzicht van de gegeven antwoorden wordt verwezen naar de bijlage.

Gaat uw school naar aanleiding van de wet "gratis" schoolboeken het boekenfonds (administratie, beheer, distributie) anders organiseren?

Vervolgens hebben we de directieleden gevraagd of hun school naar aanleiding van de wet "gratis" schoolboeken het boekenfonds (administratie, beheer, distributie) anders gaan organiseren. Tweederde van de directieleden geeft aan dat de school het boekenfonds niet anders gaan organiseren.

Hoe gaat uw school naar aanleiding van de wet "gratis" schoolboeken het boekenfonds (administratie, beheer, distributie) organiseren?

Respondenten die hebben aangegeven dat de school naar aanleiding van de wet "gratis" schoolboeken het boekenfonds anders gaat organiseren hebben we gevraagd aan te geven hoe de school het boekenfonds gaat organiseren.

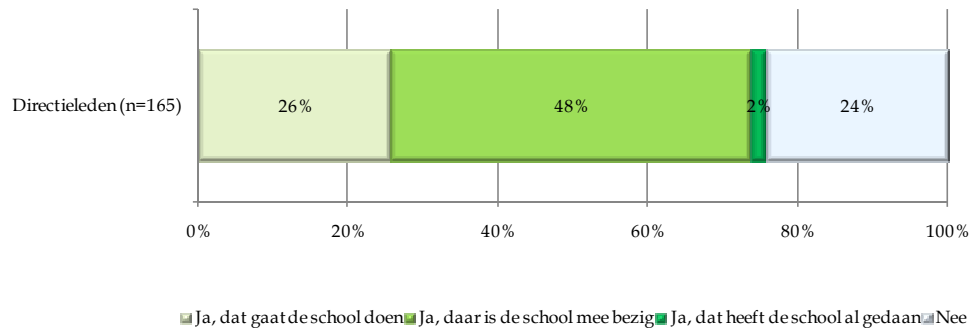
Tweevijfde van de directieleden (41%) geeft aan dat de school het boekenfonds deels intern, deels extern gaat organiseren. Circa een kwart (23%) geeft aan het boekenfonds intern te gaan organiseren en één op de tien directieleden geeft aan dat de school het boekenfonds extern gaat organiseren. Een kwart van de directieleden (25%) zegt dat de school nog geen keuze hierover heeft gemaakt.

Aansluitend hebben we deze groep respondenten gevraagd de drie meest doorslaggevende redenen te noemen voor het kiezen van een andere manier van verstrekken van de leermiddelen. Meest voorkomende redenen die werden genoemd zijn:

- Financiële redenen;
- Meer controle mogelijkheden;
- Samenwerking.

Voor een volledig overzicht van de genoemde redenen wordt verwezen naar de bijlage.

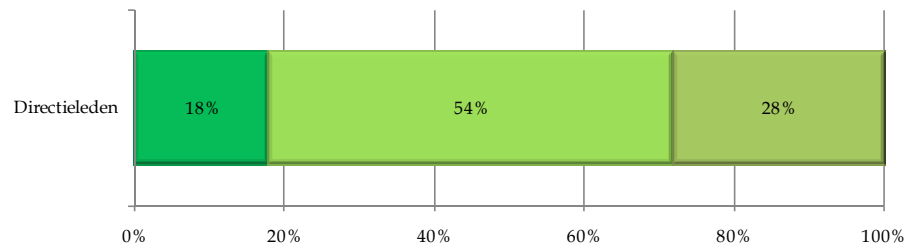
Gaat uw school Europees aanbesteden of heeft uw school dit al gedaan?

Drie kwart van de directieleden (74%) geeft aan dat de school Europees gaat aan besteden of dat de school daar mee bezig is. 24% van de schoolmanagers geeft aan dat de school niet Europees gaat aanbesteden. Een relatief kleine groep schoolmanagers (2%) geeft aan dat de school al Europees heeft aanbesteed. Boekenfondescoördinatoren geven vaker aan dat de school bezig is met Europees aanbesteden dan directieleden.

Schoolmanagers van kleine scholen (500 leerlingen of minder) geven vaker aan niet Europees aan te besteden dan grotere scholen.

Wat is de reden dat u niet Europees gaat aanbesteden?

■ Wij zijn niet verplicht aan te besteden ■ Wij hebben nog een lopend contract met een boekendistributeur ■ Anders, te weten

Respondenten die hebben aangegeven dat de school niet Europees gaat aanbesteden hebben we gevraagd naar de reden hiervoor.

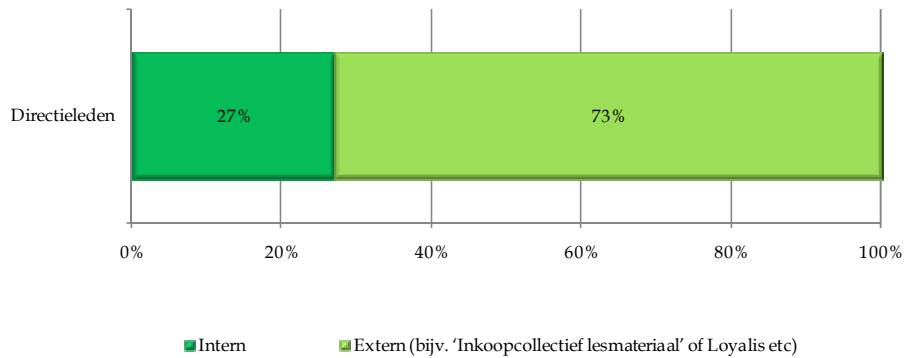
Circa de helft van de directieleden (54%) geeft aan niet Europees te gaan aanbesteden omdat de school nog een lopend contract heeft met een boekendistributeur. Ongeveer een vijfde (18%) zegt niet verplicht te zijn aan te besteden en ruim een kwart geeft een andere reden aan om niet Europees aan te besteden.

Andere redenen om niet Europees aan te besteden die meerdere malen worden genoemd zijn:

- Aanbesteding vindt plaats via OMO;
- Aanbesteding is in tijd verschoven;
- Nog (te) onduidelijk.

Voor een volledig overzicht van de genoemde redenen wordt verwezen naar de bijlage.

Gaat u voor de Europese aanbesteding een externe instantie inschakelen of regelt u de aanbesteding intern?

Respondenten die hebben aangegeven dat de school Europees gaat aanbesteden of dit doet of heeft gedaan hebben we vervolgens gevraagd of zij daarvoor een externe instantie inschakelen of dat zij dit intern regelen.

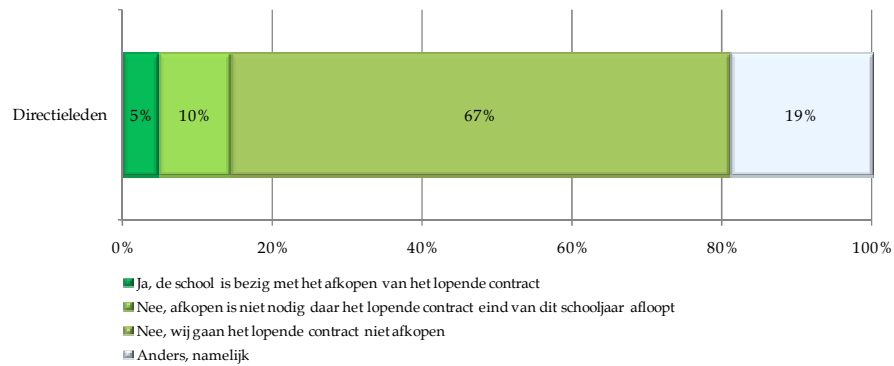
Circa driekwart van de directieleden (73%) zegt voor de Europese aanbesteding een externe instantie in te schakelen. Boekenfondscöördinatoren geven vaker aan een externe instantie in te schakelen dan directieleden.

Respondenten die hebben aangegeven een externe instantie in te schakelen hebben we vervolgens gevraagd wie men inschakelt voor het Europees aanbesteden. De meest genoemde antwoorden zijn:

- Loyalis;
- Pro Mereor;
- Dat is nog onbekend;
- Schoolplatform.

Voor een volledig overzicht van de genoemde instanties wordt verwezen naar de bijlage.

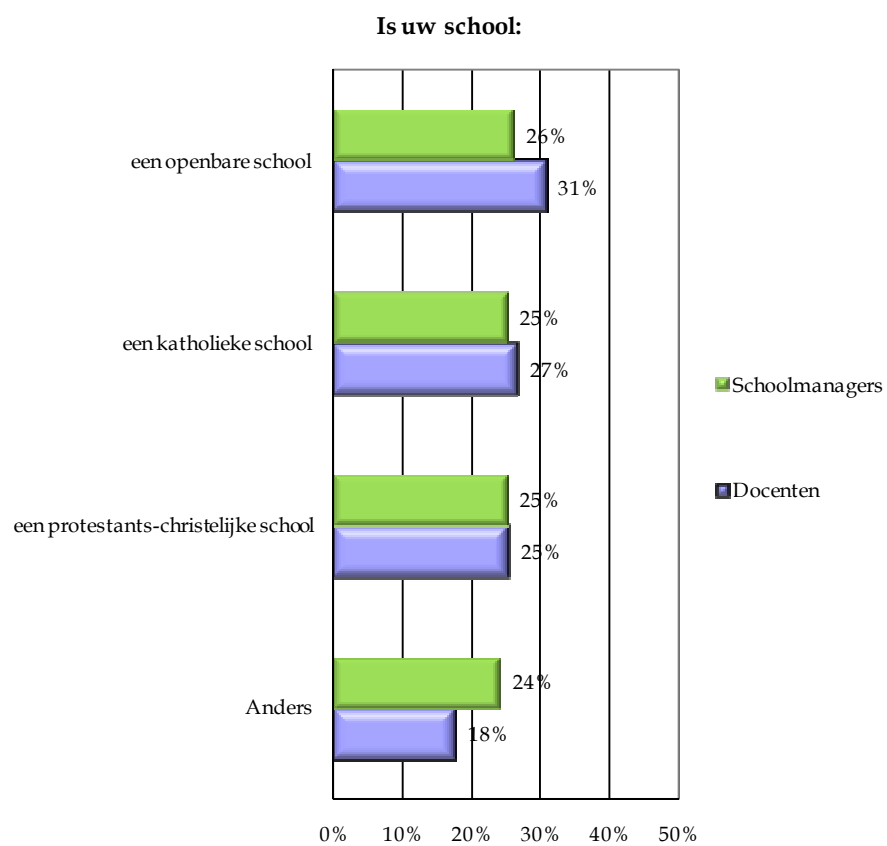
Gaat uw school het lopende contract met de boekendistributeur afkopen of heeft u dit al gedaan?

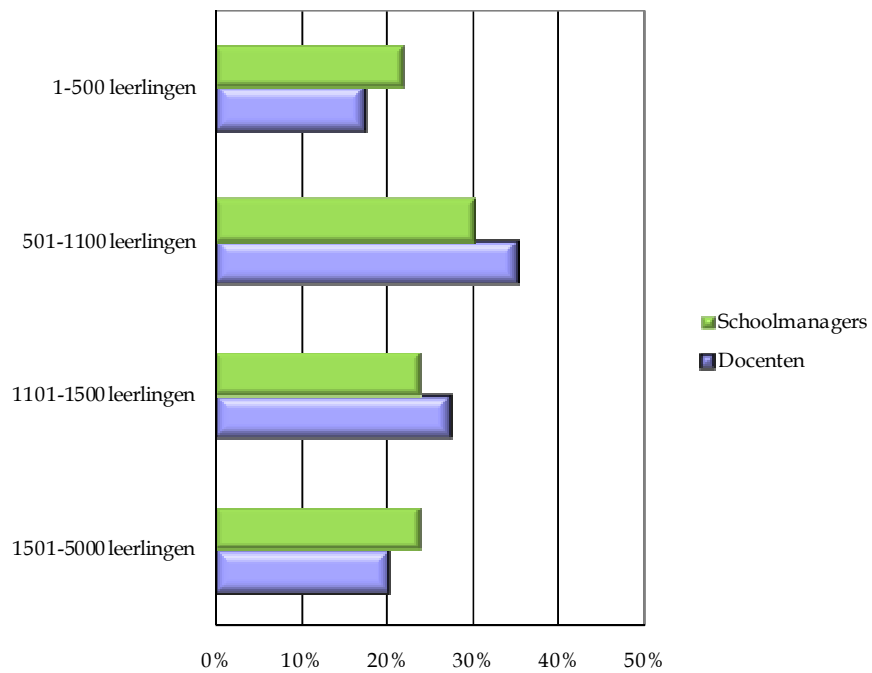
Respondenten die hebben aangegeven dat de school een lopend contract heeft met een boekendistributeur hebben we vervolgens gevraagd of de school het lopend contract gaat afkopen of dat het dit al heeft gedaan.

Tweederde van de directieleden (67%) geeft aan het lopende contract niet te gaan afkopen. Eén op de tien directieleden (10%) geeft aan dat afkopen van het contract niet nodig is daar het contract eind van dit schooljaar afloopt. 5% geeft aan dat de school bezig is met het afkopen van het contract en bijna een vijfde geeft aan een andere actie te ondernemen.

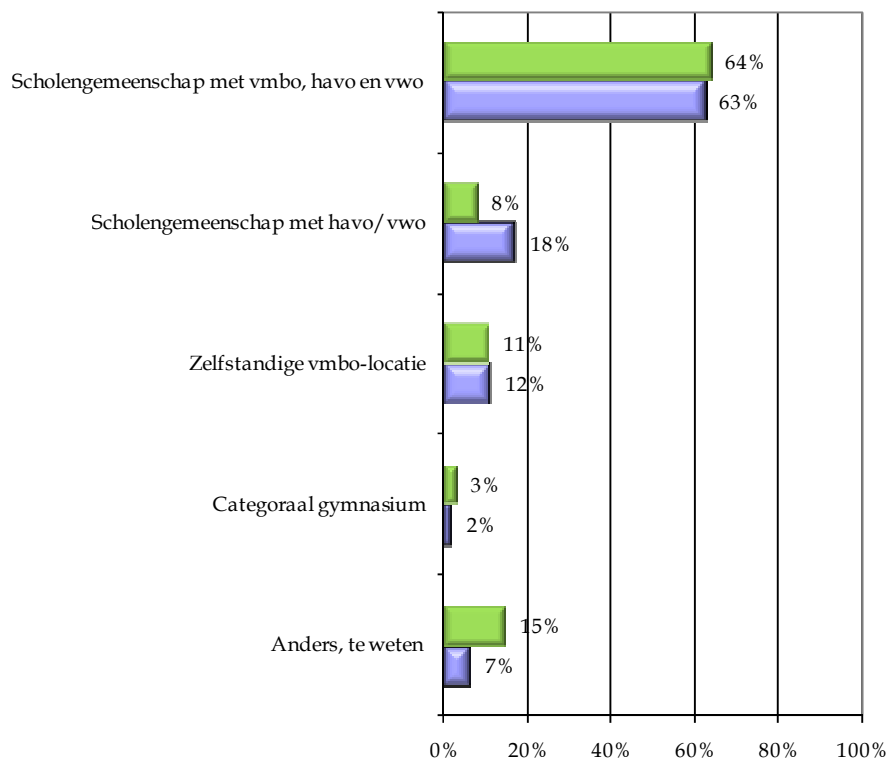
5.4 Achtergrondinformatie schoolmanagers en docenten

Schoolgrootte:

Wat voor school is de school waarop uw werkzaam bent?

Bijlage

Antwoorden open vragen onderzoek "gratis" schoolboeken in het voortgezet onderwijs.

Antwoorden schoolmanagers

Waarom vindt u de informatie die wordt aangeboden op www.gratisschoolboeken.nl niet nuttig?

- De school verstrekt de boeken ook op dit moment vanuit een door de school beheerd boekenfonds en dat gaat niet veranderen.
- Er worden geen zaken vermeld die van belang zijn voor de uitvoering van de maatregel.
- Het zet het leermiddelenbeleid van de school op een ontoelaatbare wijze onder druk. Secties zullen boeken zoals examenbundels van de boekenlijst afhaken en vervolgens naar hartenlust kopiëren. De kopieerkosten zullen navennat toenemen.
- Het is fundamenteel onjuist dat een stuk inkomenspolitiek van de regering afgewenteld wordt op de scholen.
- Als ik een echt moeilijke vraag heb, kan ik daarop geen antwoord vinden
- Binnen een schoolbestuur ben je ook gebonden aan regels en afspraken. Aangezien die voor ons op dit moment nog niet duidelijk zijn is het lastig werken aan een oplossing voor het PROBLEEM gratis boeken. De overheid schept scholen met een probleem op waar
- De bottleneck zit niet bij de vrij simpele informatie, antwoorden op vragen en opmerkingen die op de site staan.
- De bottleneck zit hem in
- de informatie over opzeggen en de gevolgen daarvan worden in de site niet goed uitgewerkt en het gevolg is dat er mogelijk een forse claim naar onze school uitgaat van de huidige leverancier
- draagt niets nieuws aan
- Er zijn nog zoveel onduidelijke zaken, het is voor elke school verschillend
- geen informatie die niet al bekend was
- geen pasklare oplossing voor (juridisch sluitende) aanbestedingsprocedure
- geen toegevoegde waarde of verduidelijking
- iedere indiv. school moet een groot deel van het wiel zelf blijven uitvinden
- Ik ben voldoende op de hoogte van de ins en outs van de regeling via andere bronnen
- Levert geen extra bijdrage
- Omdat er t.a.v. de cruciale vraag over lopende contracten geen duidelijkheid wordt gegeven
- Ondoorzichtig en veel te algemeen
- problemen overstap huidige regeling > nieuwe regeling moet de school toch altijd zelf oplossen !
- Slechte info
- te veel gemeenschappen,
- Wat op de site staat, had ik al uit andere bronnen verzameld
- Wij hebben zelf vanuit het verleden ervaring genoeg.
- wij zijn een kleine particuliere school
- wij zijn een omo-school; het omo-bureau regelt heel veel voor ons

Kunt u aangeven wie u inschakelt voor het Europees aanbesteden?

- aanbesteden: procedure e.d. via extern bureau (van Riel - Waalwijk)

- Bij mij niet bekend. De algemene directie en het MT is hier mee bezig
- BMC/NIC (3x)
- Collectivum
- Dat wordt voor ons gedaan door de Stichting Carmelcollege te Hengelo. De stichting waar onze school onder valt.
- De stichting LVO heeft hiervoor Loyalis ingeschakeld.
- dit onderzoeken we nog
- DPA-Conink
- Emeritor (3x)
- geen idee, wordt centraal geregeld
- Geregeld via bestuur van de school
- HBBerenschot
- Hoofdbestuur OMO regelt de aanbesteding. Wij kunnen/mogen niets.
- Iddink
- Ik denk serieus over Loyalis
- Ik heb aangegeven dat we (als werkgroep van de stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden) ons (in het aanlooptraject) hebben georiënteerd op het inschakelen van een extern adviseur. Acht van de negen scholen gaan verder met de begeleiding van een extern a
- Ik weet het niet.
- In samenwerking met andere besturen in regio nog te bepalen
- Inkada (8x)
- Kan ik op dit moment niet omdat dat initiatief genomen wordt door het college van bestuur.
- Loyalis (44x)
- Nee
- Nee
- nee
- nee dat doet het centraal bureau van esprit
- nee nog niet/nog onbekend (9x)
- Ons groot schoolbestuur LVO heeft deskundigheid aangetrokken. Op welke basis is mij onbekend.
- Ons Middelbaar Onderwijs is onze werkgever. Deze sluit de contracten af op dit terrein.
- opstellen bestek via info van website e.d. + eigen aanvullingen
- Pro Mereor (15x)
- Schoolplatform (6x)
- Servicebureau Rotterdam in samenspraak met de Rotterdamse vo scholen
- via scholencollectief
- via besturenraad PCO
- Via bestuur: Loyalis
- Via de Lucasstichting Den Haag
- via pombebled /
- vo-raad
- We voeren op dit moment gesprekken met Loyalis.
- Wellant centraal regelt dit.
- wordt centraal geregeld
- yacht
- Zijn we nog aan het uitzoeken, grote kans op Loyalis

Wat voor maatregelen gaat de school/sectie nemen om toch met het bedrag van 316 euro per leerling uit te komen?

- Als private instelling worden de kosten aan de ouders doorberekend.
- alternatieven bedenken
- ander vorm van bijdrage ouders een zg. onkostennota
- andere boeken die goedkoper zijn
- Bekeken of een intern boekenfonds beter uitkomt.
- Boeken voor extra vakken dienen door de ouders volledig betaald te worden
- boekenlijst zo minimaal mogelijk gemaakt
- de school komt sowieso niet toe met de 316 Euro
- de tering zal naar de nering gezet moeten worden, bijvoorbeeld hier en daar geen boek meer voor elke leerling apart
- deze keuze is nog niet bepaald, maar het zal vermoedelijk van alles een beetje worden
- dit schooljaar zijn nog geen maatregelen genomen. Voor volgend schooljaar zijn we nog in overleg.
- dit zijn opties, beslissingen zijn nog niet genomen
- Druk uitoefenen naar de uitgevers om werkboeken te verhuren in plaats van te moeten kopen.
- eigen boekenfonds
- examenbundels ed. geschrap
- examenbundels geschrap, klassensets aanschaffen, werkboeken twee jaren laten gebruiken
- examenbundels niet meer verplicht stellen
- examenbundels verwijderd
- geld voor juridische bijstand gereserveerd
- goedkopere methodes, boekenlijsten opschonen
- Het gaat ten koste van de materiële exploitatie die toch al tekort is
- hier over wordt nog nagedacht
- in de begroting gereserveerd
- intern boekenfonds
- klassensets
- klassensets, goedkopere methodes
- kritisch kijken naar de prijzen van boeken bij verschillende uitgevers
- kritisch naar de boekenlijst kijken
- langer dan 1 jaar doen met de werkboeken
- langere gebruikstermijnen, schrappen aanvullend materiaal
- leermiddelen geschrap
- maatregelen die ten koste gaan van de kwaliteit van de vaklessen
- nagegaan d.m.v. enquête welke boeken in de praktijk vrijwel niet gebruikt werden. En die eruit gegooid
- niets
- nog geen
- nog geen maatregelen voor 1e jaar
- nog niets
- nog niets, oplossingen worden nu bedacht. Daaronder bovenstaande
- nvt
- Onderwijskundige aanpassingen gedaan door de invoering van leergebieden.
- op dit moment wordt onderzocht wat we kunnen schrappen zonder onze onderwijsdoelstellingen al te zeer geweld aan te doen.
- Ouders vragen om een vrijwillige bijdrage, voorstel neergelegd bij de MR
- Overschakelen naar een intern boekenfonds, ook werkboeken gaan 5 jaar mee, secties gevraagd ook op de prijs te letten
- schrappen, wat ten koste zal gaan van de kwaliteit

- secties waarbij het totaalbedrag van het boekenpakket de benchmark norm overschrijdt moeten aangeven welke boeken geschrapt moeten worden van de boekenlijst
- titels van de boekenlijst verwijderd
- toch proberen zo dicht mogelijk bij de €316,- te komen door overleg met secties
- vakgroepen aanmoedigen om te kiezen voor een minder dure (maar wel goede!) methode / boekenlijsten kritisch bekijken; wat kan er vanaf?
- vakken geclusterd
- veel huurboeken, veel setjes op school
- verlies lijden
- we komen er niet uit
- Werkboeken meerjarig gebruiken
- werkboeken deels van de boekenlijst verwijderd
- Werkboeken hergebruiken ed.
- Werkboeken in het interne fonds opnemen
- werkboeken twee jaar mee laten gaan en examenbundels schrappen in de boekenlijst
- zelf het tekort dragen
- Zover zijn we nog niet. Het zal wel zelf ontwikkelen worden (wat nu al tot protesten leidt) en meer digitaal materiaal gebruiken. Verder ws langer met boeken doen.

Wat voor maatregelen gaat de school tussen nu en een jaar nemen om toch met het bedrag van € 316,- per leerling uit te komen.

- aanschaffingen per vak maximeren
- alternatieven voor werkboeken bedenken
- clustering van vakken, modulair gaan werken, boeken afschaffen bij bepaalde vakken
- deze keuze is nog niet bepaald; vermoedelijk van alle opties een beetje;
- efficiënter inzetten van werkboeken etc
- Er is nu veel digitaal materiaal en daarnaast complete lesboeken. Wellicht moeten daarin keuzes worden gemaakt in de nabije toekomst. Verder zouden boeken die nu langer dan een jaar worden gehuurd mogelijk uit het externe boekenfonds kunnen worden over
- geen
- geen idee
- hier over wordt nog nagedacht
- In overleg treden met leverancier over mogelijkheden.
- is nog in ontwikkeling
- Is nog niet bij mij bekend
- juridische bijstand
- kijken of er boeken afgevoerd kunnen worden die niet of nauwelijks gebruikt worden
- klassensets
- kritisch naar de boekenlijst kijken
- MR voorgesteld ouders een vrijwillige bijdrage te vragen
- nvt
- schrappen, wat ten koste zal gaan van de kwaliteit
- secties met overschrijding benchmark norm moeten boeken schrappen van de boekenlijst
- tering naar de nering, linksom of rechtsom
- uiteindelijk zal de school vermoedelijk uit de lump sum bij moeten springen
- veranderen van methoden waar geen aparte werkboeken meer hoeven worden gebruikt
- Vermindering aantal leermiddelen, vermindering uit te voeren eigen kosten (kopie, ict voorzieningen etc.)
- we komen er niet uit.
- Werkboeken 2 jaar gebruiken

- werkboeken in bruikleen geven aan leerlingen zodat ze twee jaar mee gaan.
- werkboeken in intern fonds opnemen
- werkboeken meer dan een jaar gebruiken
- werkboeken meerjarig gebruiken
- Intern boekenfonds, werkboeken hergebruiken

Kunt u de drie meest doorslaggevende redenen noemen waarom uw school er voor gekozen heeft de verstrekking van de leermiddelen anders te gaan organiseren?

- € 316,- is niet toereikend voor Havo/Vwo.
- aanbesteding
- Administratieve rompslomp
- afstemming met andere locaties
- Alles in eigen hand.
- Als we kunnen/ mogen willen we graag verder met het boekenfonds.
- andere inrichting van het onderwijs
- beschikbare budget; voordelen op termijn; beheersbaarheid voor de school
- betere controle op boekenkeuze
- betere financiële controle
- complexiteit van de regelgeving
- Contract met boekhandel liep af, we willen boekenfonds nog meer uitbesteden, kostenbesparing (want we komen niet uit)
- Controleerbaarheid
- De aanbesteding kan nu gesplitst worden in een deel voor een intern boekenfonds (werkboeken) en een extern boekenfonds
- DE BOEKEN ZIJN NU EIGENDOM VAN SCHOOL
- De school komt bij lange na niet toe met de 316 Euro vanwege het machtige bolwerk van uitgevers en distributeurs
- de school wordt eigenaar van de boeken, het beheer en de distributie worden uitbesteed
- De wet en de beperktere middelen
- distributiekosten naar beneden brengen
- dit gaan we samenvoegen tot een intern boekenfonds in verband met de Europese aanbesteding.
- docenten meer bewust maken van keuzen
- Drukken van de kosten, op dit moment is het gemiddelde boekenpakket hoger dan 316 euro
- een afdeling had een extern boekenfonds, het grootste deel heeft een intern boekenfonds.
- Eenduidende manier van werken
- éénpitters worden enorm benadeeld.
- Eigenlijk is er maar een reden: De school is met ingang van dit schooljaar overgestapt op een intern beheerd boekenfonds om de kosten en het gebruik van de leermiddelen zo goed mogelijk in eigen hand te kunnen houden.
- Er verandert te weinig om heldere redenen te geven. Is meer kwestie van heroriëntatie.
- Europese aanbesteding
- Expertise intern boekenfonds is aanwezig.
- financieel, daardoor kunnen we met € 316 misschien uitkomen en hoeven we de secties niet te veel te belemmeren in hun methodekeuze
- financiële consequenties
- Financiële motieven
- financiële noodzaak

- Financiële redenen.
- financiële, organisatorische redenen
- Financiën, financiën,financiën
- Flexibeler om te gaan met Werkboeken. De uitgeverijen hebben ons met een groot probleem opgez
- Flexibilisering
- Gedwongen omdat de huidige leverancier niet groot genoeg is voor een Europese aanbesteding
- Geen kapitaalvernietiging door afschrijven "oude"boeken.
- GELD GELD en GELD
- geld geld geld
- geld te kort
- geld te kort
- geld te kort
- Geld, Geld, Geld
- Gemak
- goedkoper
- Het bedrag van 316 euro is te laag om door te gaan zoals het nu gaat.
- het kostenaspect: de eenmalig te gebruiken boeken worden voor verschillende vakken meerdere jaren ingezet
- het liep toch al niet zo lekker, m.n. in de klassen met clustervakken
- Het risico van een lager aantal van een titel lopen we nu ook al, dan kun je de boeken beter zelf in eigendom hebben.
- Hoeveelheid werk dat een en ander met zich mee brengt
- Hoge kosten per ll voor externe logistiek.
- Ik ben niet de persoon die zich hiermee bezig houdt. De aanbesteding is een probleem, voor elke school! afhankelijk hiervan nemen we een beslissing. Dat zal hoogstwaarschijnlijk betekenen dat wij de verstrekking anders gaan organiseren
- IK HOEF NIET MEER ACHTER HET BOEKENGELD AAN TE GAAN
- IK MOET "OP DE KLEINTJES LETTEN"
- In een nieuwe situatie liggen alle opties nog open.
- inkoopvoordelen
- is goedkoper
- is niet onze kerntaak
- juridische noodzaak
- kosten
- Kosten
- kosten dekkend werken
- kosten die per leerling beschikbaar gesteld en vergoed gaan worden
- kosten voordelen
- kosten, beheer, distributie
- kostenaspect
- kostenaspect
- Kostenaspect, andere didactische aanpak HAVO, meer gebruik ICT-middelen
- Kostenbeheersing
- kostenbeheersing.
- kostenplaatje
- Kostprijs huidige levering en diensten.
- kwaliteit
- logistieke noodzaak
- meer flexibiliteit

- Meer grip houden op gebruik/gebruiksduur van de leermiddelen. Verder de mogelijkheid om de inkomsten ook voor vernieuwingen m.b.t. leermiddelen 'vrijer' in te kunnen zetten. Ontwikkeling eigen materiaal, gebruik digitaal lesmateriaal etc.
- meer grip op methode keuze
- Meer invloed op de prijs. Gemakkelijker om werkboeken langer te gebruiken. Voordeel vloeit naar de school.
- meer transparantie in de kosten (hoeveel kost de aanschaf, hoeveel de distributie en hoeveel kost het beheer
- meer zelf zeggenschap
- met tegenzin en alles weer in eigen beheer
- minder werk door de school
- nadat het contract met van Dijk is afgelopen gaan we zelf weer de boeken kopen en verhuren vanwege het kosten aspect
- Nieuwe organisatie gaat de spankracht van de school te boven
- Noodzaak tot aanbesteding.
- noodzaak tot bezuiniging
- Om binnen het budget te blijven
- Om de kosten te beheren.
- om extra mogelijkheid te hebben voor proces van onderwijsontwikkeling
- om inhoudelijk er financieel meer sturingsmogelijkheid te krijgen
- omdat dit een proces is dat een kleine school niet aankan
- omdat het zo niet goed gaat
- Onderwijsinhoudelijke motieven
- onderwijsontwikkelingen richting ICT gebruik
- Onduidelijkheid over Europese aanbesteding en de status van bestaande contracten
- ontzien eigen personeel
- Ook mogelijkheden om gelden anders te besteden.
- op basis van ervaringen opgedaan in huidige organisatiewijze
- Op kunnen behalen van financiële voordelen op de langere termijn.
- opgelegd
- Prijs van € 316,00 is veel te laag voor een extern boekenfonds.
- proces optimaliseren
- risico's spreiden
- ruime keus voor secties garanderen.
- samenwerking
- Samenwerking met scholen in de regio
- School dient zich te concentreren op het primaire proces
- Sterker staan tov uitgevers
- Te veel rompslomp, te veel personele kosten.
- tussenhandel eruit halen
- uit de een stichting die ouderbijdragen beheert naar de school toe
- Vanwege een collectieve afspraak daarover binnen de Stichting waar onze school onder valt. Het merendeel van de scholen kende daar een intern boekenfonds. Dat interne boekenfonds wordt nu stichtingsbreed geïmplementeerd.
- verantwoording naar ouders
- Vergelijkbare methodieken zullen met name op prijs worden vergeleken.
- verhouding tussen geld en inzet
- volledig eigen beheer te tijdrovend
- Vooral doordat we met drie scholen in dezelfde plaats die onder hetzelfde bestuur vallen dezelfde keuze (waarschijnlijk) gaan maken
- We gaan naar IBF omdat het anders te duur wordt
- We hebben geen zicht op voldoende financiële armslag voor een interne oplossing.
- We hebben in de bovenbouw gemiddeld 150 euro tekort per pakket.

- We komen in de onderbouw wél uit met 316 euro, maar mogen geen intern boekenfonds meer hebben.
- We komen niet uit met de vergoeding van 316 euro
- We moeten wel
- We willen geen concessies doen aan de kwaliteit
- we zijn nog aan het uitzoeken of hier een perceel voor kan worden inger
- we zullen gedwongen zijn doordat we nu moeten aansluiten bij de keuze van omo
- Werkboeken maken een substantieel deel uit van de totale kosten.
- Wij denken dat wij niet alles meer uit kunnen besteden
- Wij zitten met een aantal scholen onder één bestuur en gaan zaken meer centraliseren.
- Zal helaas door deze flauwekul moeten: de ouders en de school zijn nu een stuk duurder uit. Er wordt veel kapot gemaakt.

Waarom vindt u de informatie die wordt aangeboden op de website van de GEU: www.eengezondebasisvoorgoedonderwijs.nl niet nuttig?

- Deze site is niet de plek waar ik mijn info zou zoeken.
- Die informatie, die antwoorden op veel gestelde vragen, die opmerkingen zijn allemaal al genoegzaam bekend
- ik ben geen docent en maak mijn keuzes op andere gronden

Bij welk inkoopcollectief voor schoolboeken heeft uw school zich aangesloten?

- 4G scholen
- als Orion scholen
- Amarantis
- bij de scholen die aangesloten zijn bij onze onderwijsstichting
- binnen Orion verband onderlinge regeling opstellen
- Carmel
- de openbare vo scholen in Rotterdam begeleid door een gemeentelijk bureau (serviedienst rotterdam)
- Eigen collectief met Loyalis als adviseur
- eigen consortium o.b.v. pro mereor
- Emeritor
- externe adviseur
- Fricolore
- Fricolore/Pompebled
- Geen
- Gezamenlijk door Pro Mereor begeleid samenwerkingsverband f van Nijmeegse scholen
- Het inkoopcollectief van de scholencoöperatie Pompebled in Friesland.
- Iddink (3x)
- Inkada (2x)
- Inkoopcollectief Apeldoorn
- Loopt via de Stichting Willibrord die als adviesbureau Pro Mereor heeft benaderd.
- Loyalis (3x)
- LVO
- Naam even niet beschikbaar
- Nijmeegs collectief van Pro Mereor
- nog geen
- ORION i.s.m. Loyalis
- Orion samenwerkingsverband
- ORION scholengroep
- refo scholen
- schoolplatform (8x)
- schoolplatform collectivium
- van Dijk (2x)
- via besturenraad chr. onderwijs
- weet niet

Wat is de reden dat u niet Europees gaat aanbesteden?

- Amarantis heeft nog een doorlopend contract met een boekhandel
- De organisatie die de aanbesteding zou regelen heeft e.e.a. een jaar opgeschoven
- de tijd is te kort, de verschillen tussen de partners te groot, de claims van VDE te hoog
- een aanbesteding waarbij leveranciers al weten wat het beschikbare budget is nooit goedkoper kan dan nu het geval is.
- gebeurt via OMO
- het collectief waar wij mee samenwerken heeft er vanaf gezien
- Mijn antwoord zat niet bij de vorige vraag, ik heb geen idee
- nog te onduidelijk
- omo besteedt aan
- particulier onderwijs; ouders kopen boeken zelf
- school is in transformatie, dus geen prioriteit
- Schoolplatform heeft het aanbestedingstraject 9 maanden moeten opschuiven
- Vallen onder groot bestuur
- VSO school
- we zijn OMO-school. Ons bestuur doet de aanbesteding
- Wij hebben een goed functionerend intern boekenfonds. Wij kijken het een jaar aan.
- wij zijn omo school

Hoe is op dit moment het boekenfonds op uw school georganiseerd?

- de school koopt alle boeken en brengt ze in rekening bij de ouders
- een groep ouders en docenten vormen een stichting en werken samen met van Dijk
- Er is geen boekenfonds (4x)
- Intern met dienstverlening m.b.t innemen en uitdelen
- Vmbo = Intern, Havo/Vwo = Extern.
- we hebben geen boekenfonds omdat we de leerstof zelf ontwikkelen
- Wij bestellen de boeken zelf

Antwoorden docenten

Waarom vindt u de informatie die wordt aangeboden op www.gratisschoolboeken.nl niet nuttig?

- Als docent heb ik feitelijk niets te maken met de financiering van de boeken
- als docent zou je je niet bezig moeten hoeven houden met de regeling/financiering vd schoolboeken. Er wordt steeds meer vd docent verwacht wat niet direct met lesgeven (overdragen van kennis en vaardigheden) te maken heeft.
- Als sectievoorzitter krijg ik er daar ook enige tientallen voor mijn kiezen
- beslissingen rondom de aanschaf / huur van de "gratis" boeken worden door schoolleiding genomen.
- betreft met name informatie voor ouders en voor eigen management.
- de info is op zich nuttig. Het is jammer dat we straks alleen nog maar kunnen kiezen voor de goedkoopste leermiddelen en niet meer de beste
- de school zal de beslissingen moeten nemen, het is alleen maar wat algemene info, verder mis ik de mogelijke consequenties(verbreken contract, Europese aanbesteding dus wat als ik perse een bepaalde uitgever wil?)

- geen antwoord op wat ik wil weten
- handreikingen over alternatieven blijft oppervlakkig en lastig zo snel te implementeren
- Heb als docent niets te maken met bestellingen van schoolboeken
- heb de site nog niet bekeken en kan deze vraag dus niet beantwoorden
- het is niet mogelijk om de website te openen vanaf ons netwerk.
- ik geef les in een praktijkvak en 35 jaar ervaring
- ik had geen weet van de site, niet gezien dus
- ik kan dat niet zeggen, want ik ben nooit op de site geweest.
- Ik krijg geen goed inzicht waarom wij als school driehonderd en vijftig (350!) vragen moeten beantwoorden om het lopende contract met Van DijksBoekenhuis te kunnen afbreken...
- niet duidelijk voor de praktijk
- omdat nergens aandacht wordt geschonken aan het niveau van de methodes tov de kosten
- Strijdige berichtgeving
- zoals gezegd, het uitgangspunt is fout Net zoals computerspellen moeten schoolboeken gemaakt, bedacht en ontwikkeld worden. Voor computerspellen is er een markt. De regering moet niet toegeven aan de vertrouwen van de samenleving: voor schoolboeken moet

Wat voor andere maatregelen gaat de school/sectie nemen om toch met het bedrag van 316 euro per leerling uit te komen?

- afgekeurde methode gebruiken
- afschaffen van werkboeken en afschaffen van het gebruik van antwoordenboekjes in de klas
- afschaffen werkboeken
- afschaffen werkboeken?
- Andere methode
- antwoordboeken worden (verplicht door schoolleiding) afgeschaft; examenbundels afgeschaft
- bepaald lesmateriaal zoals ordners, USB-sticks etc uit het boekenpakket halen.
- bepaalde leermiddelen van de lijst schrappen
- bepaalde oefenboeken niet meer verplicht laten aanschaffen
- beperking van mogelijkheden en gebruik van ICT doordat wij de licenties niet zouden kunnen betalen. Minder moderne onderwijs en niet kunnen reageren op vernieuwende onderwijs!
- bezuinigen op ondermeer werkboeken
- bezuinigingen elders binnen de school
- boeken per half jaar laten gebruiken door verschillende klassen
- boeken schrappen van de lijst
- creatief gebruik van (werk)boeken
- creatief omgaan met werkboeken, eigen inkoop in Frankrijk (sectie Frans)
- de boeken in eigen beheer ter beschikking stellen.
- digitaal is gratis is natuurlijk een stompzinnige vraag van u!
- doorgaan, er is voor mijn vak (elektrotechniek VMBO) geen alternatief
- Druk op uitgeverijen om goedkoper materiaal te leveren, bv. kleinere eenheden, vooral digitaal
- een combinatie van punt 2 t/m 4
- eigen materiaal wordt gekopieerd

- eigenlijk vind ik dat er geen reële opties zijn. Goede leermiddelen zijn belangrijk voor goed onderwijs!
- er zullen boeken uit het pakket worden gehaald zoals examenbundels, oefen/scheurboekjes
- gebruik altijd maar een klassenset
- gebruik klassensets. Niet in de werkboeken schrijven
- gebruik maken van de elektronische leeromgeving
- geëist dat werkboeken gehandhaafd blijven, omdat lesgeven niet mogelijk is. Desnoods extra bijdrage ouders
- geen antwoordenboeken meer (zelf maken), geen werkboeken meer
- geen antwoordenboekjes en werkboeken meer gebruiken
- geen antwoordenboekjes en werkboeken meer op de boekenlijst
- geen boeken nodig
- geen uitbreiding meer van inzet ICT als ondersteunend leermiddel
- geen werkboeken en CD-Roms meer voor de leerlingen, want je moet ergens sparen door de hoge kosten van de boeken/werkboeken enz.
- geen werkboeken meer
- geen werkboeken meer bestellen
- gewoon doorgaan met wat we doen
- gewoon doorgaan zoals we reeds doen, geen concessies wat betreft leermiddelen alleen maar om de centen
- goedkope methode (die dus niet de beste is)
- goedkoper, minder goed, materiaal gaan gebruiken omdat het goede materiaal voor Engels te duur is
- goedkopere (mindere) boeken uitkiezen???
- goedkopere lesmethode aanschaffen
- goedkopere maar kwalitatief slechtere leermiddelen gebruiken
- goedkopere methode
- goedkopere methode
- Goedkopere methode zoeken
- goedkopere methodes aanschaffen
- ik ga helemaal niets doen; ik beschouw het niet tot mijn taak hier ook maar iets aan te doen, ze kunnen wel zoveel bedenken
- ik ga niet gratis oplossen, wat overheden in hun wijsheid verleerd beslissen
- Je weet nooit wat een directie beslist --> we zijn als docenten overgeleverd aan de grillen van de managers!
- klassensets met leerboeken; opdrachten kopiëren
- korten op werkboeken, antwoordenboeken etc
- langer doorwerken met verouderde materialen
- leerlingen mogen niet meer in werkboeken schrijven
- leermiddelen doorverkopen
- Leermiddelen- en werkvorm ontwikkeling i.s.m (Fontys) lerarenopleidingen
- leermiddelen schrappen
- leermiddelen schrappen van de boekenlijst.
- leermiddelen zullen worden geschrapt van de boekenlijst
- materiaal op de ELO plaatsen, zeker wat betreft antwoordboeken
- met een goedkopere methode gaan werken
- methode uitkleden, d.w.z. geen cd-roms e.d meer bestellen
- minder boeken voorschrijven
- minder werkboeken gebruiken
- minder werkboeken gebruiken
- misschien het gebruik van een werkboek op een andere manier invullen
- naast leerboeken ook youtube video's met colleges en experimenten gebruiken.

- niet in werkboeken laten schrijven
- onze leer-werkboeken zijn al niet duur, maar de schoolleiding heeft de eerste berichten al rondgestuurd over het zelf ontwikkelen van lesmateriaal. Reëel zal dus wel zijn dat de werkdruk verhoogd wordt vanwege extra werk.
- onze sectie heeft een goedkope methode
- Onze sectie zit onder het bedrag, andere secties nog niet.
- ook te top werken
- op zoek naar een goedkopere methode (als die er al is)
- ouder bijdrage verhogen
- ouderbijdrage verhogen?
- Ouders laten bijbetalen
- ouders laten bijbetalen
- ouders moeten bijbetalen
- Ouders moeten boeken huren i.p.v. kopen?
- ouders om bijdrage vragen
- overstappen op een goedkopere methode
- overstap naar goedkopere uitgever werkboeken worden afgeschaft
- school inkopen en boeken laten huren en uitwisseling met andere scholen
- schrappen van middelen
- schrappen van middelen, ruzie maken met collega's die wel duurder mogen en in buitenland shoppen
- secties dwingen een andere methode te kiezen
- snijden in leermiddelen
- te lang met een verouderde methode moeten doen.
- verder gaan met de lesbrievenmethode, is relatief goedkoop en kwalitatief goed materiaal
- 'verkeerde' keuzes maken
- verzoeken de ouderbijdrage te verhogen
- via vakbond en andere fora protest aantekenen tegen de randvoorwaarden van dit plan
- we ontwikkelen al zelf, geen gebruik methode in bovenbouw
- wellicht methodes afschaffen en zelf het programma samenstellen
- werkboeken afschaffen
- werkboeken en uitwerkingenbundels schrappen+ met klassen exemplaren werken
- werkboeken eruit, cd-roms eruit, eclips eruit
- werkboeken klassikaal aanschaffen, leerlingen werken in schrift en schrijven niet in de werkboeken
- werkboeken meerjarig gebruiken, duurzamere digitale middelen aanschaffen
- werkboeken vervangen door gekopieerd materiaal dan wel opdrachten die ze gewoon in hun schrift kunnen maken
- Werkboeken worden huurboeken; leerlingen mogen er niet meer in schrijven.
- wij maken onze leermiddelen allemaal zelf d.m.v. lesbrieven
- zal door directie verplicht worden te bezuinigen
- zelf boeken aanschaffen en in lokaal laten liggen
- zelf materiaal op door de leerling te gebruiken computers zetten (brainbox)
- zie vorige opmerking
- zoals eerder gezegd er wordt getracht om te bezuinigen op werkboeken.

Kunt u aangeven welke gevolgen de invoering van de wet "gratis" schoolboeken heeft op het keuzeprocès van leermiddelen?

- alle werkschriften bij methodes komen te vervallen

- alles is nog in ontwikkeling
- Ambtenaren, die nergens iets van weten, kunnen hun relax-baantje behouden. Tof! Succes.
- bepaalde zaken mogen niet aangeschaft worden vanwege de financiën
- boekenlijsten worden veel vroeger vastgelegd voor een komend schooljaar
- de aanbestede uitgever gaat straks bepalen welke methode wij moeten nemen.
- De boekenlijst voor het volgend schooljaar wordt al in oktober vastgesteld ipv in april
- de directie vraagt om goed te kijken naar de noodzaak bepaalde boeken aan te schaffen
- de directie wentelt het probleem af op de secties
- de financiële randvoorwaarden moeten nog bekend gemaakt worden. De directie is nog volop bezig met het beslissingsproces
- de keuze van leermiddelen komt vroeger in het jaar te liggen, nl. nu al rond 1 dec.
- de school werkt grotendeels digitaal, dus veel zal er niet veranderen.
- de secties worden gedwongen om te bezuinigen. Niet meer iedere leerling een werkboek o.a.
- de secties zullen een (voor hun) slechtere methode kiezen
- de vraag of werkboeken goedkoper kunnen worden bewerkt/ aangeschaft/gekopieerd
- directie bemoeit zich ook met inhoud onderwijs
- dit jaar al vertraging met aanschaf van boeken - tijdje zonder boeken gewerkt: heel vervelend
- diversiteit schoolboeken zal afnemen.
- eerder boekenlijst inleveren
- Er is aan de secties gevraagd naar mogelijkheden te zoeken te bezuinigen zonder dat de kwaliteit n gevaar komt. bijv. afschaffen van CD, werkboeken niet laten invullen zodat ze meerdere jaren gebruikt kunnen worden
- er word voorgeschreven welke boeken je moet gebruiken
- genoeg nemen met minder kwaliteit (noodgedwongen) en me beperkt voelen in mogelijkheden
- het bestuur zal daarnaast ook schrappen in de excursieprogramma's of de ouderbijdrage hiervoor vergroten
- het keuzeproces blijft hetzelfde maar werkboeken en CD-ROM worden niet door leerlingen aangeschaft.
- het verbieden van het gebruik van werkboeken, die elk jaar opnieuw moeten worden aangeschaft
- hopen op een goede afloop
- ik heb geen idee hoe het zich gaat ontwikkelen. ik vrees van alles
- ik heb nog niets gehoord, dat kan echter maar zo veranderen
- ik mag aannemen dat wanneer de wet gratis boeken ook voor het Luzac gaat gelden de directie er mee zal bemoeien, tot nog toe heb ik hier echter niets van gemerkt, noch vernomen. Het speelt waarschijnlijk bij ons niets.
- ik verwacht dat ze zich gaan bemoeien met keuzeproces
- ik weet niet hoe het uit pakt, bij ons in de bouw doen ze alles digitaal en dat werkt heel erg goed, VMBO
- Is allemaal nog niet duidelijk. Ben bang voor teveel invloed van bovenaf ten koste van de kwaliteit
- is reeds benoemd
- klassen situatie en huiswerk maken wordt anders door op andere momenten beschikbaar materiaal
- kunnen ook niet meer zo makkelijk beoordelingsexemplaren krijgen
- men komt er achter dat het te duur is, en dan zijn er helemaal geen boeken of veel te laat
- moeten erg vroeg in het jaar besluiten welke boeken we willen. Bepaalde boeken zijn "verboden"

- mogelijkheden worden overwogen die (bijv. door reprorecht) grenzen aan wat wettelijk toe laat baar is.
- sectie wordt gedwongen bepaalde leermiddelen af te schaffen. Welke dat zijn worden buiten de sectie om bepaald!
- tenminste dat is de insteek van ons bestuur
- Vast zitten aan een oligarchist zoals Iddink of Van Dijk Educatie
- veel onduidelijkheid
- verbruiksboeken worden leenboeken
- we gaan werken met goedkopere methodes waar we zelf niet volledig achter staan
- we kunnen niet bestellen wat we willen
- we moeten zo zuinig mogelijk zijn. geen werkboeken meer voor 1 jaar e.d.
- wij hebben zelf al veel leermiddelen ontwikkelt, ook digitaal en zijn niet afhankelijk van een uitgever.
- wij zelf denken na over de boeken prijzen en keuze voor methode
- Wordt nu gekeken naar de prijs niet naar de kwaliteit!

Wat zijn de gevolgen van de wet “gratis” schoolboeken voor de samenstelling van de boekenlijst?

- aanschaffen bronnenboeken die ter gebruik liggen in het lokaal, maar niet worden meegenomen naar huis
- afschaffen van examenbundels
- afschaffen van managementgame en vakrelevante excursies
- afschrijving over meer jaren
- alles moet goedkoper. Meer gelet op kwantiteit dan op kwaliteit
- andere boeken
- andere verdeling van lessen , ipv 3 jaar naar twee jaar
- bestaande boeken langer gebruiken
- bij een aantal vakken worden van de werkboeken klassensets aangeschaft
- boeken gaan vijf i.p.v. vier jaar mee
- boeken moeten langer mee gaan (gebruik van een nieuwe druk wordt uitgesteld)
- boeken worden later vervangen
- Cd's
- cd's met luistermateriaal (inherent en deel uitmakend van het lesprogramma!) zijn geschrapt. Er ligt een voorstel om de teksten uit de examenbundels -die wij gebruiken in de bovenbouw- maar gekopieerd aan te gaan bieden.
- chaos door onduidelijkheid en vertraging bij de aanschaf van leerboeken
- De prijs gaat de keuze van de methode bepalen
- de bestaan de kopieën worden gehandhaafd, zelf materiaal ontwikkelen kost teveel tijd
- de keuzevrijheid zou mogelijk kunnen verdwijnen
- de tekstboeken worden/zijn uit deboekenlijst verwijderd.
- eclips kritischer beoordelen
- een enkele methode zal gaan domineren
- Een nieuwe methode die de sectie dolgraag wil invoeren wordt afgewezen
- enkele vakken zullen de boeken in het lokaal hebben liggen, hier werken ll uit.
- er mogen geen kosten meer gemaakt worden voor digitale ondersteuning (e-packs)
- er worden klassensets aangeschaft van bijv. werkboeken
- er wordt gevraagd met minder lesmateriaal te werken

- er wordt kritischer gekeken naar wat er echt in de lessen gebruikt wordt, zoals bepaalde werkboeken
- Er wordt uitgekeken naar goedkopere alternatieven
- er zijn boeken geschrapt
- examenbundels geschrapt
- examenbundels mogen niet meer op de boekenlijst.
- examenbundels worden afgeschaft
- examenbundels zijn afgeschaft
- examenbundels zijn afgeschaft
- examenbundels zijn uit de boekenlijst verwijderd
- geen CD-Roms meer, geen werkboeken meer, leuke dingen (voor de leerlingen) moeten helaas verdwijnen, omdat ze te duur zijn
- geen examenbundels meer op boekenlijst
- geen idee
- geen idee
- geen leesboeken meer op de lijst
- geen uitbreiding van het aantal woordenboeken die op school beschikbaar zijn
- Goede nieuwe methode kan dan niet meer op de boekenlijst van de examenklassen
- goedkoper boeken vinden
- goedkoper methode gekozen en geen examenbundels meer klassikaal bestellen
- goedkopere boeken van inferieure kwaliteit moeten worden besteld
- goedkopere boeken worden aangeschaft die inhoudelijk van lagere kwaliteit zijn
- goedkopere methode
- Goedkopere methode wordt overwogen
- goedkopere methode, meer kopiëren, leerlingen laten samenwerken
- goedkopere methoden
- goedkopere methodes
- goedkopere opties, bv Alquin literatuur ipv boek
- hebben eerkijkgezegd nog geen idee, waarschijnlijk in de extra's als e-packs
- heroverweging aanschaf boekje
- Hierover is bij ons op school nog niets bekend
- HUURBOEKEN GAAN NU 5 JAAR MEE (1 JAAR LANGER) , WERKBOEKEN WORDEN HUURBOEKEN (GAAN 3 JAAR MEE)
- ik heb nog geen flauw idee
- Ik zou het (nog) niet weten.
- in werkboeken mag niet meer geschreven worden
- in werkboeken mag niet meer worden geschreven en examenbundels worden afgeschaft
- in werkboeken mag niet meer worden geschreven. De school koopt ze en verkoopt ze door.
- je kan niet meer gebruik maken van de digitale leeromgeving die bij de boeken hoort en EUR 16 per leerling kost (voor slechts 1 vak)
- 'klassenset werkboeken aanschaffen door de school en deze worden uitgedeeld tijdens de les. De leerlingen gebruiken daarbij een eigen 'schrift
- klassensets
- klassensets voor zowel handboeken als werkboeken. Leerlingen mogen niet in de werkboeken werken
- klassikaal boeken (literatuur) lezen wordt onmogelijk
- kopiëren
- Kwalitatief mindere lesmethoden (geen update versies etc)
- langer blijven werken met verouderde methode
- mag niet de methode kiezen die ik wil omdat deze te duur is
- materiaal van collega's kopiëren (al mag dat eigenlijk niet)
- methodes worden afgeschaft

- mogelijk losse deeltjes van bestaande boeken ?????
- nieuwe methodes worden niet alleen op inhoud beoordeeld, maar meer op de prijs
- nod niet bekend, ben bang dat er bezuinigingen volgen
- nog geen idee
- oude methode als klassenset blijven gebruiken
- overstappen op een goedkopere methode (poen voor inhoud)
- school koopt zelf boeken en verkoopt deze gedurende meerdere jaren aan leerlingen (soort huur)
- schrappen examenbundels
- sommige methoden kunnen niet meer worden aangeschaft of worden gekocht door school, zodat ze door meerdere lln. kunnen worden gebruikt.
- te lang met een methode moeten doen.
- te veel om op te noemen
- tekstboeken worden verwijderd
- terug naar minder goede methodes / genoeg nemen met afval
- vakoverstijgende methode (een boek voor meerdere vakken)
- verouderde versies van boeken zullen langer gebruikt worden
- verschilt per sectie
- we gaan kijken naar een geschikte methode zonder werkboeken.
- we komen met het geld uit
- we zijn bang straks meer (van onze toch al zo kostbare tijd) kwijt te zijn aan zelf ontwikkelen
- weet het niet, verwacht dan je binnen een bepaald budget moet blijve; minder keuzemogelijkheden
- weet ik nog niet
- weet niet
- werkboeken moeten meer jaren gebruikt gaan worden
- werkboeken worden niet meer als WERKboek gebruikt
- werkboeken worden of verwijderd of uitgeleend voor meerdere jaren (dus oefenboek waar niet meer in geschreven mag worden
- werkboeken, niet laten 'gebruiken' door de lln
- Werken met "klasesets"
- wordt naar de prijs gekeken, zal niet altijd meer de beste methode aangeschaft kunnen worden
- young blackbirds wellicht van de lijst halen
- zelfde boek in een jaar door verschillende leerlingen laten gebruiken
- zie eerdere opmerking

Stelling: de wet leidt tot meer keuzevrijheid van de sectie voor de aanschaf van leermiddelen. Kunt u een korte lichte geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- aangezien we met minder geld toe moeten en minder keus hebben (van boven is opgelegd)
- absoluut niet, we zitten vast aan de boeken die we hebben
- alleen goedkopere leermiddelen kunnen nog worden gekozen
- alleen het goedkoopste kan er nog mee door
- Alles draait om de 316 euro
- Alles wat op de boekenlijst per sectie staat wordt beoordeeld
- Als de financiën gaan meewegen, ben ik bang dat het inhoudelijke minder belangrijk wordt.

- Als docent word je aan alle kanten beperkt, nu komt de kwaliteit vh onderwijs weer onder druk te staan vanwege dat stomme geld
- Als een goede en geschikte methode te duur is, kan deze niet worden aangeschaft = inperking keuzes.
- als er financiële beperkingen komen, beperkt dit uiteraard de vrijheid
- Als er weinig geld is, bepalen de kosten de keuze
- Als het van de prijs gaat afhangen, heb je als sectie helemaal geen inspraak op de inhoud.
- Als je minder te besteden hebt wordt de keuze automatisch kleiner
- Als je weer gaat kijken naar andere boeken, omdat de methode verouderd is, zul wel de goedkoopste en niet de beste methode moeten kiezen
- als niet veel te besteden valt, valt ook niet veel te kiezen
- beoordelingsexemplaren worden niet meer aangevraagd, en het is niet meer haalbaar een keuze te maken vanuit enkel vakinhoud
- Beperking keuzevrijheid door druk directie i.v.m. de kosten
- Beperking van financiële middelen laat hoge kwaliteit inzet schoolmiddelen niet meer toe.
- beperkt budget
- beperkt budget indien een andere afdeling duurder is. Ik weet dat de boeken voor de sectie Economie duur is waardoor er ergens gecompenseerd moet worden
- beperktere keus en kwalitatief minder materiaal
- beperktere keuzevrijheid, goedkope methodes kiezen
- Binnen de gestelde financiële randvoorwaarden en het huidige aanbod wordt de keuzevrijheid juist ingeperkt
- blijft gelijk
- budget beperking
- Budget is nu het belangrijkste van het lesmateriaal, niet de kwaliteit ervan
- budget sterk beperkt
- budgetbeperking
- Budgettaire beperkingen en vanwege de aanbestedingsregels
- daar is nog niets van gebleken
- Dat kon in het verleden wel en nu juist niet meer omdat de kosten het belangrijkste criterium zijn
- Dat zou impliceren dat er meer geld beschikbaar komt...
- De keuze wordt door te beperkte middelen in extreme vorm beperkt
- de directie zal zich juist meer bemoeien met de keuze van de secties
- de financiën bepalen de keuze
- de financiën beperken de keuze
- De financiën krijgen prioriteit
- De goede methodes zijn ook vaak de duurste, daar kun je niet meer voor kiezen en dan gaat de kwaliteit van het onderwijs achteruit.
- De kans bestaat dat er gekozen wordt voor de goedkoopste methode, niet voor de beste.
- De kans dat we door de directie gedwongen zullen worden tot een, niet door ons gemaakte, keuze is niet ondenkbeeldig. Dit is dan niet de schuld van de directie.
- de keuze vrijheid was er en dat wordt op financiële gronden ingeperkt
- De keuze wordt bepaald door geld
- de keuze wordt in grotere mate bepaald door financiële overwegingen
- De keuze zal eerder op een goedkope methode komen te liggen
- De keuzevrijheid hadden we wel, het leidt tot minder leermiddelen voor de leerlingen, thuis kunnen ze niet even de CD-ROM gebruiken, die toch wel belangrijke oefeningen bevat.
- de keuzevrijheid wordt juist beperkt, doordat duurdere oplossingen mogelijk afvallen
- de kosten van leermiddelen gaan meer een rol spelen, dus komt er meer bemoeienis van de schoolleiding.

- De leermiddelen zijn dusdanig prijzig dat er niet veel keuze overblijft want je moet gaan kiezen voor de goedkoopste variant
- de leermiddelen voor mijn vak zijn onveranderd duur, de beste methode is helaas ook de duurste
- De meeste leermiddelen zijn erg duur en dus worden wij in onze keuze juist beperkt tot de goedkope leermiddelen.
- de middelen mogen niet duurder worden
- De pretentie dat de leerling centraal staat doet mij wel eens verbazen, uiteindelijk zijn het de centjes die bepalen of er iets gebeurt. En wie beheert de centjes?....
- de prijs bepaald de keuze niet de inhoud
- De prijs bepaalt
- De prijs gaat de keuze steeds meer bepalen
- De prijs moet lager, dus slechtere kwaliteit
- de prijs speelt een rol, dus beperkt de keuze
- de prijs van leermiddelen is bepalend, niet de inhoudelijke kwaliteit
- De prijs wordt belangrijker dan de inhoud
- de prijs wordt dan doorslaggevend
- de prijs zal meer bepalend zijn
- De prijs, niet de kwaliteit, zal prevaleren
- De school kan een samenwerking met één uitgever aangaan om zo pakket korting te krijgen waardoor de keuzevrijheid verdwijnt
- De schoolleiding bepaald welke leermiddelen dus veel minder keuze
- de schoolleiding gaat zich ermee bemoeien
- de sectie wordt al op de vingers gekeken wat geld betreft en dat zal nu alleen maar meer worden.
- De uitgebreide vierkleurenmethode is per definitie onmogelijk geworden.
- de uitslag van het proces is onduidelijk.
- De wet veroorzaakt een financieel keurslijf.
- de wet voorziet niet in een uitbreiding van middelen voor de aanschaf van schoolboeken. Keuzevrijheid wordt bepaald met de hoogte van het budget.
- Deze wet zorgt ervoor dat je beperkt wordt in de keuze omdat het zo voordelig mogelijk moet als je mee doet in de aanbestedingsrace.
- Directie beheert het geld en bepaald dus in sterke mate de keuze.
- Directie bemoeit zich er dan ook mee, terwijl deze over onvoldoende vakinhoudelijke kennis beschikken. Zij letten voornamelijk op de kosten.
- directie bemoeit zich meer met de keuze van leermiddelen
- directie zal financiële kaders stellen, keuze wordt dus beperkter.
- directie zal haar invloed gebruiken bij de bepaling van de methoden
- Directies stellen voorwaarden (nu al) met als doel geld over te houden!
- directie schrijft voor
- dit is een schijn vrijheid. in principe word je door het te besteden bedrag gewoon beperkt
- Dit is een voorbeeld van negatieve keuze, het maakt niet uit wat je kiest als je maar beneden een bepaald bedrag blijft. Kwaliteit staat niet meer bovenaan!
- Dit is natuurlijk onzin. Door de Europese aanbesteding maakt een ander uit waarmee wij gaan werken, goed of niet goed doet niet ter zake. Wij hebben als docenten geen enkele keuze meer. Slechte zaak!!
- dit moet nog blijken
- door beperking budget, wordt de keus voor een bepaalde methode kleiner
- Door de Europese aanbesteding zou het wel eens kunnen zijn dat je verplicht bent een methode af te nemen die de sectie niet aanspreekt
- Door de financiële randvoorwaarde is er minder keuzevrijheid

- Door de laagte van het bedrag bestaat de mogelijkheid dat steeds tot de goedkoopste aanschaf wordt besloten en het is maar helemaal de vraag of de goedkoopste ook de beste methode is.
- door financiële beperking
- door het bestuur worden we gedwongen om te kiezen voor een goedkopere variant, wat duurdere en soms betere methodes uitsluit
- Door maximaal bedrag eerder minder keuzevrijheid
- door minder geld voor boeken is er minder mogelijk
- duidelijk verhaal: geld gaat voor inhoud
- dure boeken mogen in de toekomst niet meer.
- dure methodes vallen per definitie af
- Dure verbruiksartikelen zoals cd-roms, i-clips, epacks, etc. worden niet meer toegestaan, want te duur
- elke keuze gebonden aan financiën
- Er gaat gekeken worden naar de prijs en niet naar de wensen van de docent
- er is geld tekort
- er is straks geen vernieuwing meer of kopietjes van goede oude versleten boeken
- er komen niet meer leermiddelen die bruikbaar zijn
- Er komt alleen maar een extra randvoorwaarde bij.
- Er komt druk om goedkopere boeken aan te schaffen.
- Er moet binnen een budget worden gewerkt dat 25% lager ligt dan de huidige boekenlijst! De keuze wordt dus ernstig beperkt.
- er ontstaat een dominante methode
- er was totale vrijheid; dat kan hetzelfde blijven of minder worden, maar niet beter!
- er wordt gekeken naar de kosten van de boeken en niet naar de inhoud of die goed of slecht is. de kosten moeten zo laag mogelijk blijven
- Er wordt gekeken naar prijs
- Er wordt geprobeerd de huidige methode af te schaffen
- Er wordt meer dan voorheen gelet op de prijs van het materiaal.
- Er wordt nu meer dan ooit gekeken naar de financiële gevolgen en er wordt geschrapt en bezuinigd op cd's etc.
- er wordt teveel gekeken naar de kosten ipv de inhoud
- er wordt vooral op de kosten gelet
- Er zal meer naar prijs dan kwaliteit gekeken gaan worden om uit te kunnen komen met het geld
- Er zal vaker gekozen worden voor goedkoop in plaats van goed.
- Er zullen financiële randvoorwaarden gesteld moeten worden.
- Er zullen grenzen worden gesteld aan de financiële kant
- erg onoverzichtelijk, en het idee dat je voor de goedkoopste moet kiezen
- Essentiële leermiddelen worden geschrapt van bovenaf om geld te besparen.
- financieel plaatje
- Financieel zal er een eis neergelegd worden
- Financiële argument wordt (meer) bepalend
- financiële aspecten zullen een grotere rol spelen
- financiële beperking
- financiële beperking leidt tot beperking keuzevrijheid
- financiële kaders zullen beperkend werken
- financiën bepalen niet kwaliteit
- financiën gaan een grotere rol spelen en beperken de keuze
- financiën gaan een steeds grotere rol spelen en niet de inhoud van methoden
- Financiën gaan zeker beperkend werken
- financiën komt bovenaan te staan.
- financiën zullen een belangrijke randvoorwaarde zijn

- Financiën zullen zeer belangrijk worden
- geen invloed
- geld
- geld beslist de leermiddelen
- geld speelt dan een groten rol
- geld speelt een belangrijke rol
- gezien de financiën minder mogelijkheden
- goedkoop komt voor goed
- goedkope boeken zullen eerder gekozen moeten worden
- goedkoper betekent niet altijd meteen beter
- goeie boeken zijn te duur
- hangt er vanaf of wij gedwongen worden bepaalde methodes te gebruiken
- Het belangrijkste lijkt nu te zijn dat de boeken goedkoop zijn, dat kan ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs
- Het beperkt de keuze, duurdere middelen vallen af, de nadruk komt te liggen op de prijs ipv op de inhoud.
- het budget wordt beperkt en de bureaucratie vergroot
- het budget wordt kleiner
- het financiële plaatje bepaald wat wel of niet mag
- Het gaat om de prijs en niet meer om de kwaliteit
- het grote collectief gaat inkopen, verschillende locaties moeten dezelfde boeken gaan gebruiken
- het leidt m.i. juist tot minder keuzevrijheid
- het levert toch een totaal (prijs)kaartje op per school per leerjaar
- Het mag vooral niet veel kosten.
- Het moet goedkoop
- het zal de goedkoopste methode moeten worden, is meestal niet de beste
- het zal eerder tot een keurslijf leiden: boeken mogen niet te duur zijn en er moet langer met de boeken gewerkt worden
- Hierover verandert de wet niets.
- iedereen dezelfde stof en dezelfde leermethode, leidt tot minder vrijheid
- Ik ben bang dat de goedkoopste methode, niet de beste, moet worden gekocht
- Ik denk dat de keuze gebonden wordt aan de financiële middelen.
- Ik denk dat we straks alleen kunnen kiezen uit goedkopere leermiddelen
- Ik denk eerder dat we wat beperkter zullen worden in onze keuzes
- Ik doceer Nederlands en dus zijn wij voor voorbaat gebonden aan een bepaalde methode die in Nederland zelf ontwikkeld dient te worden.
- Ik heb geen idee
- Ik heb geen idee hoe de Europese aanbesteding dit gaat beïnvloeden
- Ik verwacht dat er behalve naar de inhoudelijke kwaliteit van de leerboeken ook naar de kosten zal worden gekeken
- Ik word beperkt door de financiën
- ik zie eerder een beperking, doordat wellicht de directie zich in de toekomst met de keuze gaat bemoeien of limieten gaat stellen.
- ik zie niet in waarom??
- In de bovenbouw VWO leidt dit tot inkrimping
- In ons geval is de keuze beperkt en zal dat ook blijven
- ivm bedrag niet
- Je bent veel beperkter
- Je hebt minder geld en wordt beperkt in de aanschaf
- Je kiest meer op prijs dan op kwaliteit.
- Je krijgt minder keuzevrijheid, omdat je rekening moet houden met geld. We kunnen geen dure boeken aanschaffen of extra werkboeken/uitwerkingen.

- je kunt geen dure methode meer kiezen
- Je moet echt kiezen voor de goedkoopste methodes en dat zijn niet altijd de beste.
- je moet nu al bekknibbelen op de boeken en er wordt alleen nog over gepraat. hoe moet het dan als het echt zover is
- Je moet nu ook naar het financiële plaatje kijken, je kan niet meer alleen beoordelen of een methode goed is. kwaliteit wordt minder omdat je minder geld hebt om te besteden.
- Je wilt de school niet op kosten jagen, dus je sluit de duurdere leermiddelen eerder uit.
- je wordt beperkt door het budget
- Je wordt beperkt in je keuze, want duurdere methodes vervallen
- je wordt bijna verplicht om een goedkopere methode aan te schaffen, wat helaas leidt tot kwalitatieve achteruitgang
- je wordt door de prijs beperkt in je keuze
- Je wordt financieel beperkt
- Je wordt gedwongen tot de goedkoopste aanschaf
- je wordt gestimuleerd om een niet al te dure methode te kiezen
- je wordt juist beperkt
- Je wordt min of meer gedwongen om werkschriften af te schaffen, want elke cent is er één. Hoe goedkoper, hoe beter!
- je wordt "gedwongen" goedkopere leermethoden te gebruiken en boeken af te schaffen
- juist beperking extra's kosten te veel
- Juist niet omdat er op de kosten wordt gelet
- Juist niet, prijs wordt veel belangrijker bij keuze dan voorheen
- juist niet. we worden beperkt in onze keuze vanwege financiële belemmeringen
- kan ik niet beoordelen, ik kan me ook het tegenovergestelde hiervan voorstellen, als de schoolleiding er financieel b.v. niet goed uitkomt ...
- Kan ook leiden tot beperking van het aanbod.
- kans dat goedkopere, maar minder gewenste methodes moeten worden aangeschaft.
- keuze wordt mede bepaald door geld
- Keuze is nu budget gebonden, misschien niet de keuze van de sectie
- keuze van een methode moet een inhoudelijke grond hebben, geen financiële.
- keuze vrijheid is er altijd al geweest.
- Keuze vrijheid wordt beperkt door prijs!
- keuze zal afhangen van prijs en niet van inhoud
- keuzevrijheid betekent in de meeste gevallen "duurder".
- keuzevrijheid verdwijnt / alles wordt gericht op budgettaire haalbaarheid
- keuzevrijheid was er al
- keuzevrijheid wordt beperkt door financiën
- Keuzevrijheid wordt beperkt door financiële randvoorwaarden
- keuzevrijheid wordt beperkt door hoeveel leermiddelen kosten
- keuzevrijheid wordt ingeperkt door de financiële grens
- Keuzevrijheid wordt juist beperkt
- keuzevrijheid wordt nooit beperkt door een financieel aspect. nu wel
- keuzevrijheid zal worden beperkt door gebrekkige financiële middelen
- kosten bepalen de keuze
- kosten komen nu op eerste plaats te staan en niet de inhoud/kwaliteit van de methode.
- kosten methode bepalen de keuze
- kosten MOETEN omlaag
- kosten plaatje
- Kosten zullen in sterkere mate bepalend zijn.
- kostenplaatje wordt belangrijker dan keuzevrijheid en eisen aan goed materiaal
- kostprijs en schoolleiding dicteren de keuze
- langer met alle boeken doen
- maakt volgens mij niets uit

- Materialen die boven budget komen, kunnen niet worden gekozen.
- Meer kans op bemoeienis van directie, bestuur e.d.
- Met dit budget kunnen wij onze huidige methodes niet behouden
- met krappere middelen wordt de keuzevrijheid beperkter
- met minder geld, minder keuze
- minder budget beperkt de keuze, alleen leermiddelen van de Nederlandse makelij zijn voor ons interessant
- minder financiële mogelijkheden . geen extra's
- Minder geld => minder keuzemogelijkheden
- minder mogelijkheden voor veranderen omdat dat duur is
- minder, moet passen binnen een bepaald budget
- Misschien schoolbreed (diverse vestigingen) aanschaffen van een methode moet meer prijsbewust?
- moeten erg schrappen om maar binnen budget (of liever nog eronder) te blijven
- moeten zich houden aan de eindexameneisen
- mogelijkheid dat je een maximaal te besteden bedrag krijgt voor je keuze
- mogen zelfs geen nieuwe methode aanschaffen...
- naast inhoudelijk moet nu ook het financiële aspect meegenomen worden
- Natuurlijk niet! Boeken zijn gewoon duur. Nu moeten we niet meer alleen op de kwaliteit van de boeken letten, maar ook op hoe duur ze zijn. terwijl de keuze voor een goede (scheikunde) methode al erg krap is. Niet alle lesstof is te vervangen door digitaal
- natuurlijk niet, de financiën geven de grenzen aan
- nee het budget van 316 euro bepaalt nu alles
- nee, financieel ingeperkt
- nee, je keuzevrijheid wordt beperkt door hoe duur het is.
- nee, met minder mindelen, minder keuzevrijheid
- Nee, want er wordt wel verwacht dat je alles probeert om te bezuinigen. Lukt dat niet, heeft dat vooralsnog geen gevolgen.
- nee, we hadden juist veel keuzemogelijkheden, maar dat wordt waarschijnlijk minder.
- niet de kwaliteit van een methode maar de prijs wordt maatstaf, dus geen keuze meer maar de goedkoopste oplossing moet gekozen worden
- Niet de methode die we het beste vinden, maar de goedkoopste methode
- niets in het onderwijs leidt tot meer vrijheid op de werkvloer
- nieuwe methode kiezen wordt afhankelijk van de prijs
- Omdat het bestuur zich er mee bemoeit betekent dat bijna automatisch minder keuze vrijheid
- omdat te dure boeken waarschijnlijk niet mogen aangeschaft
- oneens, want nu er financieel meer randvoorwaarden worden gesteld, wordt de vrije keus ingewerkt
- Oneigenlijke overwegingen (kosten materiaal) krijgen veel meer gewicht.
- onzin
- onzin: door beperkte budget wordt juist keuze beperkt.
- Ook niet noodzakelijkerwijs tot meer onvrijheid.
- Praktijkgerichte methodes zijn er niet zo veel. Zoals elektrotechniek. Er zijn twee methodes en bijna even duur.
- prijs gaat en rol spelen
- prijs gaat keuze bepalen
- prijs gaat zwaar wegen
- Prijs is de maatstaf en niet de kwaliteit van de methode.
- prijs leermiddelen bepaalt deel van de keuze
- prijs wordt belangrijker boven kwaliteit
- prijs wordt belangrijker dan kwaliteit
- prijs wordt belangrijker dan kwaliteit

- Prijs wordt belangrijker t.o.v. kwaliteit
- prijs zal een rol gaan spelen
- pure bezuinigingsronde van de overheid
- schoolbestuur zal meer invloed hebben
- schoolleiding en bovenschoolse leiding gaat zich met de keuzes bemoeien
- sectie worden beperkt in hun keuze i.v.m. financieel beperking
- Sectie wordt meer beperkt door kleine financiële kader
- secties bepalen bij ons de methode, niet de schoolleiding
- Sommige scholen proberen het onderwijs via de computer/internet te verwezenlijken: boeken?
- spreekt voor zich gezien de onnozele manier waarop de hoogte van het bedrag tot stand is gekomen
- te dure methodes vallen al gauw af
- te duur
- te weinig financiële armslag
- te weinig geld door de overheid beschikbaar gesteld
- te weinig geld/vergoeding om een goede keuze te kunnen maken. Een gemiddeld boek kost al 40-60 euro dit maal 14 (1e jaars) of 9 (laatstejaars)...dan heb ik t niet eens over de werkboeken, nakijkboeken, andere leermiddelen...
- tegendeel zie ik eerder gebeuren
- Tegenovergestelde is waar (zie eerdere antwoorden)
- Tenzij je zelf gaat ontwikkelen, blijf je keus hebben uit 2 of 3 uitgevers
- Uiteindelijk wordt het een grote eenheidsworst omdat het feitelijk niets mag kosten
- Vanwege de kosten ben je toch beperkt in keuzes
- Vanwege het budget alleen nog maar goedkope methoden.
- Vooral de prijs wordt belangrijk en niet de inhoud
- Voorlopig zie ik voor de methodes Nederlands nog geen apart aan te schaffen modules voor de verschillende onderdelen van het vak; dat zou grotere keuzemogelijkheden opleveren. Nu wordt de keuze vermoedelijk bepaald door het bedrag dat we mogen besteden.
- Voorschriften worden iets aangescherpt.
- Waarschijnlijk word je juist meer beperkt omdat uitspattingen die vaak zo leuk zijn, niet meer mogelijk zijn.
- waarschijnlijk zal de directie zich ermee gaan bemoeien
- Waarschijnlijk zal naar mijn mening de keuze dwingend worden opgelegd o.i.v. de noodzaak tot massabestelling samen met andere scholen in de regio.
- Waarschijnlijk zullen de aanbestede uitgeverijen straks bepalen welke methoden gebruikt moeten worden.
- Wanneer een school krap bij kas is, heeft dat gevolgen voor de keuze en aanschaf van leermiddelen.
- wanneer iets 'gratis' is, wat is dan de eis die je daaraan kunt stellen.?
- wat een open deur. Financiële beperkingen zouden de keuzevrijheid vergroten??????
- we gaan belemmerd worden in de keuze
- We gaan vast weer verplicht worden te bezuinigen op onze leermiddelen.
- we hebben alleen keuzevrijheid uit goedkope boeken - dus zonder werkboeken, zonder digitale leermiddelen
- we hebben nu al alle vrijheid
- We hebben nu alle vrijheid!
- We komen geld tekort
- we kozen altijd al heel kritisch
- We kunnen boeken niet vervangen als we dat willen, we moeten wachten tot een leerjaar aan de beurt is, dat verandert niet door de nieuwe wet
- we kunnen niet meer alles kiezen wat we willen

- we mochten geen cd's en werkboeken aanschaffen
- we moeten de goedkoopste methode kiezen
- we moeten kiezen voor een goedkope methode i.p.v. een goede methode
- We moeten met minder geld uitkomen
- We moeten nu gaan kijken wat de goedkoopste boeken zijn. i.p.v. naar kwaliteit en boeken die aansluiten bij onze wensen.
- we moeten vooral beknibbelen
- we mogen bijna niets meer aanschaffen!!
- We mogen nu alleen kiezen tussen goedkope opties
- we worden gewoon door de prijs beperkt
- We zijn nu financieel enorm gebonden.
- we zullen in de toekomst de prijs van de methode
- we zullen meer op de financiën moeten letten
- We zullen waarschijnlijk veel langer met een methode moeten doen.
- wegens geldgebrek is er geen keuze meer
- werkboeken worden bij ons afgeschaft en gekozen methoden moeten voldoen aan financiële randvoorwaarden
- Wij hebben nooit naar prijs gekeken, alleen naar de inhoud en samenstelling van het boek.
- Wij krijgen al redelijk veel vrijheid, en tot nog toe is er niets veranderd.
- Wij zijn daar helemaal nog niet mee bezig
- Wij zijn tevreden met wat we nu hebben anders wordt meer werk en kwalitatief niet beter
- worden nu door schoolleiding gestuurd in bepaalde (goedkopere) richting
- zeer zeker moeten betrekken in het keuzeprocess
- zou niet moeten uitmaken

Stelling: voor vmbo-scholen pakt de wet gunstig uit. Kunt u een korte lichte geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- doematerialen" kunnen we nu helemaal wel vergeten, alleen het noodzakelijkste wordt aangeschaft
- Alles draaid om de 316 euro
- altijd de meeste geschikte methode kiezen
- beperkt budget
- beperktere keus en kwalitatief minder materiaal
- bij ons zijn de boekenpakketten van vmbo vrijwel even duur als voor hv.
- Bij veel methoden zijn de werkboeken uiterst belangrijk. Afschaffen gaat ten koste van de kwaliteit van de leer methode
- boeken voor beroepssectoren vaak kostbaar
- Boekenpakketten zijn vaak goedkoper
- bovenbouw is in het vmbo heel erg duur
- Bullshit: VMBO is geïnstitutionaliseerde neerbuiging.
- Dat maakt toch niet uit wat voor school het is.
- de bedoeling is dat het voor *alle* scholen gunstig uitpakt.
- de boekenpakketten op het vmbo vallen het duurste uit, omdat daar het meest met werkboeken wordt gewerkt
- De goede methodes zijn ook vaak de duurste, daar kun je niet meer voor kiezen en dan gaat de kwaliteit van het onderwijs achteruit.
- de grotere variatie in type leerling en de aard van de leerling vergt een veel kritische keuze van de methode. door de financiële beperking kun je niet

- De huidige methodes worden nu om de zes à acht jaar gewisseld. De winst die op het verhuren van boeken door de school wordt gemaakt zal vervallen. Hiervan worden tv's, computers e.d. betaald (Ze worden verhuurd voor dertig procent van de kostprijs.)
- de neiging zal gaan bestaan om steeds meer digitaal te gaan doen, iets waar VMBO leerlingen totaal niet meegeholpen zijn,
- de praktijkvakken hebben hogere kosten
- De VMBO-afdeling draait ongeveer gelijk aan de 316 euro, maar technische vakboeken in met name de 3e en 4e klas blijven erg duur. De 1e klas is net zo duur als de niet vmbo afdeling.
- Deze leerlingen hebben extra ondersteuning nodig in welke vorm dan ook.
- docenten zullen nog meer werk naast hun lesgevende taak krijgen
- door het vele gebruik van werkboeken, zal de 316 euro snel te weinig blijken te zijn
- Dure apparatuur/materialen om mee te werken die de lln zelf moeten aanschaffen
- En voor de gymnasia ongunstig!
- Er wordt JUIST in de methoden met werkboeken en CD-ROM gebruikt, en voor NASK moeten de leerlingen ook oefenen met COMPEX examens.
- Er zal uiteindelijk minder geld te besteden zijn voor de secties, denk ik.
- Er zullen nu geen leerlingen zijn met een betalingsachterstand. Maar de school heeft minder middelen
- extra kosten voor praktijk moeten ook vergoed worden
- geef ik geen les aan, maar lijkt me ook onwaarschijnlijk
- Geef niet op vmbo les
- geen idee
- Geen idee!?
- geen idee, eerst zien, dan geloven
- geen mening
- gt is vergelijkbaar met havo-vwo; boeken voor praktijkvakken zijn erg duur
- Hangt er vanaf hoeveel je normaal kwijt zou zijn. En wat doe je met het geld dat over zou kunnen blijven?
- heb ik geen zicht op
- het blijft een te laag bedrag waardoor er gesneden moet worden
- Het is goed dat kinderen boeken hebben, het aspect gratis zorgt niet altijd voor respectvol omgaan met de gratis geleverde spullen.
- Het pakket voor de VMBO-afdeling komt uit op het bedrag, maar de havo-vwo afdeling is 25% duurder. Dat interesseert de wetgever echter niet.
- het pakt voor het hele onderwijs niet goed uit gratis boeken tot ze gratis worden.
- Het probleem met een lager niveau is, is dat de leraren het niveau ook omlaag brengen door er van te voren al van uit te gaan dat ze iets niet kunnen. Er wordt dus heel lang met een methode gedaan. Hierdoor zullen deze scholen makkelijk uitkomen met het hiervoor gelden bij ons dezelfde regels als voor havo/vwo
- hoe dan?
- Hoezo dan?
- hoezo zou het voor vmbo-scholen gunstig zijn. We houden er heus geen geld aan over!
- hoezo?
- Hoezo? De wet is nog niet in werking getreden, dus weten we ook nog niet de gevolgen.
- idem
- idem
- idem
- Ik ben bang dat de differentiatie wegvalt en iedereen met hetzelfde niveau moet doen zodat boeken op school blijven. 30 boeken per docent en meeslepen naar elk lokaal.
- Ik denk dat een gemiddelde VMBO leerling duurder uit is. Denk maar aan vakboeken voor het vakgerichte onderwijs
- ik denk het wel

- ik snap niet waarom het voor vmbo gunstig zou kunnen zijn. Er is gewoon te weinig geld op een school om de middelen aan te schaffen die nodig zijn voor goed onderwijs en dat zal alle lagen betreffen: vmbo, havo en vwo
- Ik vermoed dat onze vmbo'ers straks wel allemaal boeken hebben om mee te nemen naar de les, waar dat door financiële problemen van ouders nu nog vaak misging.
- Ik vermoed van wel, maar men zou er goed aan doen om de ruimte op te vullen met geschikt materiaal
- Ik weet daar helemaal niks vanaf
- ik weet niet hoeveel duurder de havo en vwo uitkomt
- Ik werk op een Havo/Vwo school, dus dit kan ik niet beoordelen.
- Ik zie niet het verschil met andere vormen van voortgezet onderwijs.
- ik zie niet in hoe dit anders zal zijn
- ik zie niet in waarom??
- Ik zie niet in wat er voor ons gunstig aan is. Ook wij maken gewoon gebruik van boeken..... en die kosten geld
- ik zou niet kunnen bezien, waarom bij het vmbo de wet gunstig zou uitpakken
- ik zou niet weten waarom
- Juist bij deze ll passende methode!!!
- juist duurdere praktijk methodes, die kunnen niet meer
- Juist het werkboek is voor deze leerlingen prettig, maar dat is ook het eerste waar je aan denkt, als je moet bezuinigen.
- juist VMBO werkt met veel kleurrijk materiaal, extra kostbaar dus...
- kan te kosten gaan van kwaliteit
- Keuze voor leermiddelen door docenten wordt beperkt
- Keuzevrijheid wordt beperkt door financiële randvoorwaarden
- kijkend naar het gemiddeld inkomensniveau van ouders en de wens voor educatie van de kinderen zou ik voor dit schooltype wensen dat de leermiddelen zo goedkoop mogelijk, of zelfs gratis zijn, de drempel tot onderwijs wordt daarmee verlaagd
- Kosten VMBO met een beroepsvoorbereidend vak liggen veel hoger dan de vergoeding, zeker bij het gebruik van digitale leermiddelen. De licenties zijn fors.
- Leerjaar 3 veel verschillende vakken
- leerwerkboeken zijn duurder dan klassesets icm eenvoudige werkboeken
- ll hebben meer ondersteuning nodig in de lessen
- maar ook voor de andere scholen
- Meer werkdruk, scholen worden extra belast.
- methoden voor vmBO zijn minder duur; er zijn minder vakken op het VMBO
- methodes zijn veel te duur
- Minder boeken, dus deze scholen houden geld over. Toont aan hoe slecht doordacht de regeling is!
- Minder geld => minder keuzemogelijkheden
- net zo goed boeken nodig
- niet op mij van toepassing
- nog geen idee
- omdat het "gratis" is zal het materiaal meer aan slijtage onderhevig zijn. Er moet meer aangeschaft worden.
- ongunstig omdat er geschrapt moet worden bij boeken.
- onzin: juist praktische georiënteerde extra's kosten geld dat er niet meer beschikbaar is.
- Ook deze scholen komen niet uit voor deze prijs
- op onze school is vmbo duurste afdeling qua leermiddelen
- Praktijkvakken zijn niet de goedkoopste.
- snap de vraag niet hoezo speciaal vmbo scholen??
- structuur en eigendom van werkboeken is essentieel voor vmbo leerling. los zand is gevolg van goedkope inkoop van lesmaterialen

- te duur
- te veel invloed schoolleiding op keuze methode
- veel werkboeken en dus duur
- Vmbo-scholen hebben net als andere scholen ook gewoon leermiddelen nodig.
- Voor de materialen e.d. zal toch geld moeten komen, de ouders zullen blijven bijbetalen
- voor het beroepsvak is men juist veel geld kwijt
- waarom zou het/
- Waarschijnlijk is het niet mogelijk om voor iedere groep het beste pakket samen te stellen want er is nog niets bekend gemaakt.
- Want werkboeken moeten misschien worden afgeschaft!!!
- Wat mij betreft is er überhaupt geen sprake van een gunstige ontwikkeling
- werk op een vmbo. juist praktijkgerichte leermiddelen zijn duur ergo onbetaalbaar
- werk zelf bij havo / vwo
- wij zijn een school met diverse afdelingen als het vmbo iets voordeel oplevert, verdwijnt dat weer om h/a te kunnen bekostigen
- Zelfde argument
- Terwijl je voor dit type onderwijs juist het best mogelijke moet kunnen kiezen
- zie geen verschil
- Het niveau van de school maakt m.i. niet uit.
- Zou kunnen als ze een klein boekenpakket hebben

Stelling: Marktwerking (Europese aanbesteding) leidt tot lagere prijzen voor de leermiddelen. Kunt u een korte lichting geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- administratie wordt duurder +monopolieposities
- alle rompslomp moet ook betaald worden
- alleen het aanbesteden kost al kapitalen
- allerlei organisatorisch gedoe daaromheen kost ook geld
- althans..... dat hoop ik
- aantal aanbieders wordt kleiner, gaat richting monopolie
- bedrijven gaan hoger inzetten omdat ze weten dat we moeten aanbesteden
- beperkte hoeveelheid in een taalgebied leidt nauwelijks tot markwerking, de kosten worden hoger
- boeken worden juist schaarser, dus hogere prijzen
- boekencentrales krijgen meer grip
- boekhandelaars moeten toch aan hun marge komen. dus uit de lengte of de breedte
- Buitenlandse drukkers zullen echt geen Nederlandse boeken gaan drukken; te kleine oplage
- daar is de markt te klein voor
- Dan bestaat de mogelijkheid, dat buitenlandse uitgeverijen zich opeens zouden moeten gaan verdiepen in Nederlandstalige uitgaven?! En dat zou dan ook nog goedkoper zijn??
- Dat geloof ik echt niet, niemand ziet op de Europese aanbesteding te wachten
- dat geloof ik wel
- Dat hebben andere sectoren al bewezen dat die gedachte vaak niet klopt.
- Dat is nog maar de vraag
- Dat is nog nooit het geval geweest bij dit soort zaken
- dat is slechts schijnbaar zo, als school blijf je afhankelijk en zit je met een deadline
- dat mag je hopen.
- dat moet ik eerst zien
- Dat si volgens mij in deze markt nog nooit het geval geweest
- dat valt nog te bezien
- Dat valt nog te bezien, de interne activiteiten in uren buiten beschouwing gelaten, want dat kost ook geld en zit niet standaard in het taakbeleid.

- Dat zal de eerste keer zijn dan, ik twijfel daar zeer aan. Het gaat niet alleen over de prijs, maar vooral over de prijs/kwaliteit verhouding
- de aanbesteding zelf kost veel manuren
- De administratieve en bureaucratische kosten nemen drastisch toe.
- De hele rompslomp om de boekenverstrekking heen gaat veel geld en tijd kosten
- De keuze is nu al beperkt, ik zie niet gebeuren dat er meer marktpartijen komen.
- De kosten van aanbesteding zullen niet opwegen tegen de lagere prijzen agv concurrentie; er zijn en blijven te weinig aanbieders voor echte concurrentie
- De leveranciers gaan wel onderling afspraken maken. Bij notarissen en makelaars werkt het ook niet.
- De markt voor nationale leermiddelen is nationaal, niet europees. Europese aanbesteding kost alleen maar tijd.
- de meeste boeken zijn specifiek voor ons land, zal niet zo snel goedkoper worden.
- De moeilijkheden bij het aanbesteden zijn dusdanig dat er een externe adviseur moet worden ingehuurd die weer geld gaat kosten.
- De Nederlandse markt is te klein. De uitgever zal als methode en boeken langer in gebruik blijven haar pakket versoberen en de kosten verwerken over minder boeken.
- De noodzaak tot Europees aanbesteden verhoogt de kosten die doorberekend gaan worden
- de prijzen zullen naar mijn mening voorlopig nog niet veranderen. de Nederlandse boeken zijn erg duur t.o.v. de buitenlandse, maar aangezien je toch afhankelijk bent van de Nederlandse taal zal er niet veel aan veranderen.
- de ondoorzichtigheid van de markt (laat staan de Europese markt) zorgt voor onzekerheid. vandaar dat slechts ervaren scholen zich zullen laten verleiden tot het risico van Europese aanbesteding
- de rompslomp maakt het al duurder
- De uitgevers hebben alle touwtjes in handen en die zullen hun woekerprijzen niet opgeven.
- de vraag is of de kwaliteit daarmee ook verhoogd wordt
- De vraagprijs wordt gewoon betaald.
- Dit gelooft niemand. Het aantal aanbieders zal door een ongunstigere markt juist gaan afnemen.
- dit is echt een fabeltje
- Dit kan alleen maar tot hogere kosten leiden.
- Dit zal misschien op korte termijn. Ik stel zeer grote vraagtekens bij de service die op lange termijn geleverd zal worden
- door langlopende afspraken met leveranciers zal hier geen voordeel op korte termijn uit komen
- een hoop 'gedoe'
- Een school voldoet niet aan marktwerking
- Eerst zien dan geloven
- Eerst zien, dan geloven.
- er bestaat geen onzichtbare hand, maar wel een voor velen onzichtbaar bestuurd hand.
- er blijft sprake van een zeer beperkt aantal aanbieders; bovendien als een sectie kiest voor een bepaalde methode, zit ze vast aan de desbetreffende uitgever. Verder werd gedacht dat het loslaten van de vaste boekenprijs ook tot lagere prijzen zou leiden,
- Er is te weinig keuze
- er komt meer kartelvorming
- Er liggen nog oude contracten
- Er wordt wel degelijk wat van de prijs afgedaan als je een grote bulkbestelling doet. Maar hierdoor zou je wel eens te maken kunnen krijgen met de ontwikkeling van boeken die relatief goedkoop zijn maar inhoudelijk al achterhaald; alles behalve actueel.
- er zijn geen Poolse wiskundeboeken die voldoen

- Er zijn slechts enkele marktpartijen, zodat er afspraken gemaakt worden over prijzen en verdeling markt.
- er zijn te weinig aanbieders van leerboeken toegerust op de Nederlandse markt
- Ervaring met aanbesteden van ICT heeft geleerd dat we vaak veel duurder uit zijn.
- et is al marktwerking in Nederland, want er zijn diverse uitgevers. europees aanbesteden werkt juist geen marktwerking in de hand. Stel dat een uitgever de goedkoopste steeds is? Wat gebeurt er dan met de anderen? die halen dan wellicht hun methode van de markt
- Europees aanbesteden kost handenvol met geld, dus de verwachte korting wordt meer dan volledig teniet gedaan voor niet al te grote scholen
- Europees aanbesteden van NL leermiddelen gaat niet werken.
- Europese aanbesteding brengt veel onnodige rompslomp met zich mee
- Europese aanbesteding heeft voor Nederlands talige boeken geen enkel effect
- Europese aanbesteding leidt tot meer bureaucratie en verlaging van de kwaliteit
- Europese regels leiden vaak tot (veel) hogere kosten
- extra overheadkosten
- Feitelijk vinden er geen inkoop onderhandelingen plaats betreffende de inkoopsprijs van boeken.
- gaan buitenlandse uitgevers voor de Nederlandse markt produceren ? laat me niet lachen...
- geen idee
- geen idee
- geen idee of dat zo is, ik hoop- het alleen maar, maar het is toch nog steeds een marktwerking.
- geen inzicht in; wij hebben een klein taalgebied
- gevaar van onderlinge afspraken
- Gevaar voor de kwaliteit van de middelen
- Gezien marktwerking in andere sectoren vrees ik dat dit niet gaat lukken
- Goedkoop is niet per se beter.
- Grote flauwekul om dit soort zaken europees te regelen. Het moet allemaal over veel meer schijven en belemmert de eigen keuze
- Het aanbesteden zelf kost al veel aan overhead! Inlezen e.d.
- het blijven boeken in het Nederlands, anderen dan de huidige Nederlands(talig)e uitgevers zullen niet met materiaal komen
- Het gaat om de kwaliteit, niet om de laagste prijs
- het gaat om een prijs-kwaliteit verhouding. Prijzen gaan vast omlaag, maar daarmee zal de kwaliteit ook afnemen
- het is en blijft toch maar 1 echte uitgever, dus dat maakt compleet niets uit. Overbodige regelgeving. Als je bijv. getal en ruimte wil, dan zit je vast.
- Het is nu toch overduidelijk dat het vrije markt denken volledig is doorgeschooten!
- Het kost veel tijd
- Het traject duurt langer, Europese uitgevers moeten NL boeken gaan maken, komen fouten in en de langere duur maakt de boeken duurder
- Het zal uitwerking op de huidige marktwerking hebben
- het zou kunnen maar is nog niet bewezen
- het zou kunnen, maar is beslist niet noodzakelijk
- Hoe kan een bedrijf in Duitsland of Frankrijk boeken voor ons maken?????????
- Hoe kan nu een ander Europees land een NL lesmethode schrijven?
- hoe kun je Europees Nederlandstalige schoolboeken bestellen????
- Hoe meer mensen zich ermee bemoeien hoe duurder.
- hoe vind je nu nog de goedkoopste uitgever?

- hoezo? Nu worden de boeken van onze Nederlandse uitgever toch ook al in China gedrukt. Concurrentie drukt niet altijd de prijs, betrouwbaarheid op kwaliteit en levertijd zijn van groter belang.
- ieder jaar een andere uitgever omdat hij goedkoper is?
- iedereen heeft boeken nodig... prijzen kunnen juist omhoog!
- Ik begrijp het systeem Europese aanbesteding niet.
- Ik denk dat de marktwerking juist de prijzen kan verhogen.
- Ik denk dat het tot onjuistheden in boeken zal gaan leiden doordat er zo sterk op prijs geconcentreerd moet worden.
- ik geloof er niets van dat uitgevers de boeken gaan versoberen (kan makkelijk) om de kosten te drukken
- Ik geloof er niks van, Nederlandse markt is gewoon te klein
- Ik geloof niet dat wij al die jaren te veel hebben betaald. De markt voor Nederlandse schoolboeken is volgens mij te klein.
- Ik heb daar nog niets van gemerkt. Bovendien kan een school in Nederland geen boeken uit Duitsland of Frankrijk gebruiken. Dus de marktwerking is helemaal niet Europees.
- ik heb hier zeer grote twijfels over
- Ik heb nog geen lager geprijsd boek gezien.
- Ik heb tot nu toe niets gemerkt. EPN heeft de prijzen zeker niet veranderd, Wolters-Noordhoff ook niet.
- ik hoop dat het positieve punt van deze wet wordt: de achterlijk hoge prijzen van boeken tot nu toe. Goed dat er concurrentie komt
- ik hoop dat dit het geval is!
- ik hoop het, maar dat is nog maar afwachten
- Ik verwacht niet dat er opeens een Frans of Engels bedrijf zal zijn, dat Nederlandse schoolboeken zal gaan uitgeven en dan ook nog tegen lagere prijzen dan een Nederlands bedrijf.
- Ik vind dit een achterlijke manier van handelen, je kiest voor een bepaalde methode om de inhoud, niet iedere Europese inschrijver kan alle methodes leveren. Je bent ook gebonden aan copyright en auteurs, niet voor niets hebben verschillende uitgevers ver
- ik vind Europese aanbesteding belachelijk en maakt het m.i. niet goedkoper!
- ik vrees dat het leidt tot meer concurrentie en goedkopere, maar niet noodzakelijk even goede, leermiddelen
- In andere marktsegmenten is hier niets van gebleken. In welk ander land heeft men behoefte aan Nederlandstalige natuurkunde of wiskunde boeken?
- In de praktijk is meer dan eens gebleken dat marktwerking niet altijd de gewenste prijsverlaging tot gevolg heeft. Integendeel.
- in het begin misschien later prijsopdrijvend
- in het begin wel maar later worden de prijzen wel weer opgeschroefd.
- Is ondoenlijk en daardoor veel te duur
- Ja, er komen lagere prijzen, maar niet door marktwerking(die was er al) maar door lager budget.
- kan ik niet beoordelen
- kan maar hoeft niet
- kan zijn, maar voorlopig lijkt de huidige prijsstelling bepalend voor de te volgen koers. Dit effect zal waarschijnlijk pas over enkele jaren merkbaar zijn.
- kartelvorming boekenleveranciers
- Kwaliteit kost vaak geld
- lachwekkend die Europese aanbesteding; wie koopt nu Duitse of Belgische boeken? om maar een voorbeeld te noemen
- Leidt alleen tot meer bureaucratie.
- ligt aan de uitgevers

- lijkt me niet voor de hand liggend dat in een ander land nederlandstalige leermiddelen worden uitgegeven voor minder geld.
- Maakt niets uit
- Maar dat kan dus betekenen dat docenten uit budgettaire overweging gedwongen worden een methode te gaan gebruiken die nit hun voorkeur heeft, alleen maar omdat de pakketkorting bij de leiding zwaarwegender telt dan de inhoud.
- maar ik wil geen Engelstalig leerboek voor mijn lln
- Maar tevens ook tot de mogelijkheid van slechtere kwaliteit
- Maar zal voor de keuze van leerboeken door de docenten dus geen invloed hebben. Wij moeten het doen met een door anderen samengesteld pakket boeken. Zonder keuze van de docenten.
- markt is daarvoor te klein, kent te weinig spelers
- Marktwerking brengt juist hogere prijzen met zich mee ivm kosten van de aanbestedingskosten.
- marktwerking heeft de laatste jaren op verscheidene terreinen al genoeg bewezen tot chaos of prijsopdrijving en ondoorzichtigheid te leiden. Ik heb daar enorm genoeg van.
- Marktwerking heeft nog nergens geleid tot lagere prijzen!
- marktwerking leidt altijd tot hogere prijzen en lagere kwaliteit, zal hier ws ook zo zijn.
- Marktwerking leidt in allerlei overheidssectoren juist tot prijsverhogingen.
- meer administratie levert meer kosten op
- meer concurrentie tussen uitgevers
- men weet dat boeken toch noodzakelijk zijn
- men zal zoveel mogelijk van die 316 willen hebben per boek
- Met die marktwerking hebben we het nu echt helemaal gehad
- mijn verwachting is dat de prijzen juist zullen stijgen
- misschien in het begin, op termijn niet
- misschien op de langere termijn.
- Misschien op korte termijn. Hoe zit het met service e.d.?
- misschien wel tot lagere prijzen maar wellicht ook tot mindere kwaliteit
- moet de praktijk nog uitwijzen. Het is)nog niet ' duidelijk in hoeverre uitgeverijen kunnen concurreren
- moet nog blijken
- moeten we onze Nederlandse schoolboeken nu uit Litouwen importeren ?
- mogelijk broekzak-vestzak: proces van aanbesteding kost ook geld
- Nederlands is een klein taalgebied
- nederlands taalgebied relatief klein
- Nederlandse methoden kunnen niet elders in europa goedkoper worden gemaakt
- Nederlandstalige leerboeken voor het Nederlandse onderwijs zijn alleen in Nederland verkrijgbaar.
- niet voor het kleinere geheel
- nog geen ervaring mee
- nog niet gemerkt
- nog niets van gemerkt
- Nog niets van gemerkt.
- nog nooit gebleken dat marktwerking leidt tot lagere prijzen
- normaliter zou dat kunnen kloppen, maar eerst zien dan geloven.
- omdat er zelf materiaal gemaakt moet worden, moet doorberekend worden
- Onderwijs kost geld, maar niemand wil er genoeg geld aan uitgeven.
- onwaarschijnlijk, gezien de weinige aanbieders
- onze potentiële methoden blijven gelijk in prijs
- Onze school heeft dat al gedaan en het is niet gelukt.
- onzin
- onzin in dit geval, alleen al omdat het per methode moet. Wat een kosten.

- onzin, Nederland is hiervoor een te klein taalgebied
- onzin: markt Nederlandse schoolboeken is oligopolie en het Nederlandse taalgebied te klein
- overheadkosten
- praktijk leert anders
- praktijk leert dat marktwerking alles duurder maakt
- prijsafspraken uitgevers zullen de prijs gelijk laten zijn
- prijzen zijn tot nu toe niet aangepast
- Pure ambtenarij.
- Slechts op korte termijn is er winst te behalen.
- Tot nu toe heb ik geen effect daarvan kunnen constateren. Nederlandstalige uitgaven zijn voor Europese uitgeverijen minder aantrekkelijk?
- Tot nu toe heeft de marktwerking op een aantal terreinen geen gunstige gevolgen gehad voor de 'kopers'. Ik moet het voor de leermiddelen nog zien.
- Tot nu toe zie ik nergens bij vrije marktwerking financiële voordelen.
- Triest, de goedkoopste aanbieder ondermijnt de kwaliteit
- Uitgeverijen zullen aan winstmarges blijven denken, deze blijven even hoog of iets lager. Zullen mogelijk wel in kosten snijden: minder kleur, goedkoper papier e.d. (zij houden ook door onderlinge vergelijking de prijzen vrijwel even hoog (in het uiterste
- Van de marktwerking verwacht ik niet veel, het wachten is op een boete van Kroes over 10 jaar.
- Veel geld zal weglekken .
- Vel scholen hebben op basis van aantallen geen inkooptechnische slagkracht. Bovendien, wat kan het de school/docent schelen
- vergroting en fusies genereren nieuw management en veel werk: dit is een extra kostenpost, die ten koste gaat van de werkvloer
- vooralsnog geen beslissing genomen door directie
- Volgens mij zal er weinig belangstelling buiten de grenzen van Ned. zijn om methoden/boeken voor de Ned. markt te ontwikkelen
- Vrijgeven van de prijzen van studieboeken leidt alleen maar tot duurder boeken en Europeesch aanbesteden? Waar haal en ontwikkel je Nederlandse studieboeken behalve in Nederland zelf?
- Waar is dat in de non-profit sector gebleken?
- Waar is deze gedachte op gebaseerd
- Wat een onzin, Griekse uitgevers die Nederlandse taalbeheersing gaan uitgeven? Ik geloof er niets van!
- Wat heb ik nu aan een boek uit Hongarije??
- We zijn toch afhankelijk van Nederlandse aanbieders, dat zijn er niet zoveel
- weet het niet, vaak lijkt het goedkoper, maar wordt het door bureaucratie weer duurder
- Weleens van prijsafspraken gehoord!?
- Welk buitenlands bedrijf gaat Nederlandse schoolboeken drukken?????
- Welke Duitser of Italiaan kan een goed Nederlands boek maken en controleren
- wie garandeert mij van tevoren een lagere prijs?
- Wie zal er klagen over slechte boeken? Niet degenen die over het budget beslissen. Dus is er geen vrije markt.
- Wij geven les in het Nederlands!
- Zie marktwerking op andere gebieden van de laatste jeren: scholen zijn veel te inflexibel om in te kunnen spelen op de markt. Een docent gaat niet elk jaar van methode veranderen om kosten te besparen, dat kost een docent namelijk ontzettend veel tijd
- zolang iemand het maar betaalt, gaan de uitgeverijen niet overwegen om de leermiddelen op een goedkopere manier uit te geven.

Stelling: de wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat ik (mijn sectie) sneller zal besluiten de huidige leermiddelen of methodes te vervangen. Kunt u een korte lichting geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- Aangezien we nog niet weten wat er gaat gebeuren, hebben we allemaal afgelopen jaar nieuwe boeken aangeschaft, zodat we voorlopig de goede boeken hebben en we hier eventueel uit kunnen kopiëren in de aankomende jaren. Wat wij al deden.
- alleen als bedoeld wordt dat een dure methode vervangen wordt door een goedkope
- alleen vakinhoudelijke argumenten zijn voor ons reden om te veranderen
- Als de methode te duur is, dan wil de directie dat er gekeken wordt naar goedkopere methodes
- als de methode verouderd is schaf ik een nieuwe aan in overleg met de directie, ongeacht de wet
- Als docent probeer je iets te gebruiken wat bij jouw leerlingen aanspreekt en voor je zelf ook goed bruikbaar is. Daar zal ik me dan ook hard voor maken. En wat goed is hoeft je niet elk jaar te vervangen.
- als sectie willen we de inhoudelijk beste lesmethodes gebruiken
- als wij het voor zeggen hebben, besluiten we daarover elke paar jaar andersom
- besluiten niet, nee. moeten, dat misschien wel
- blijf zo onafhankelijk mogelijk beslissen
- Boeken moeten langer mee om kosten en vooral ook werk te beperken
- boeken zullen langer moeten meegaan om de aanschafwaarde over meer jaar te kunnen verdelen.
- daar is een vastgesteld traject voor.
- Daar is geen geld voor. De school dwingt de vaksectie een methode langer te gebruiken.
- Dat kan eenvoudig niet
- dat kan niet, want dat is te duur
- Dat kunnen we dan niet betalen.
- De directie gaat juist besluiten de afschrijvingstermijn te verlengen om met het budget uit te komen
- De docent moet de vrije keuze hebben en deze niet opgedrongen krijgen door de prijs
- De huidige leermiddelen voldoen.
- de huidige methode bevalt goed. Tenzij we gedwongen worden een andere methode te nemen
- De huidige methode bevalt prima.
- De keuze is niet voor niets op een bepaalde methode gevallen.
- de kosten blijven verspreid over een aantal jaren. aanschaf van een nieuwe methode blijft om de 4 jaar.
- de leermiddelen die nu gebruikt worden zijn bieden de hoogste kwaliteit tegen de laagst prijs; er zijn geen alternatieven
- De levensduur wordt langer. In principe geen slechte zaak.
- De methode die we nu hebben is goed.
- De prijzen zijn ook voor de leerboeken niet extreem verschillend, in ieder geval het soort leermiddelen dat wij gebruiken.
- De school leent boeken uit aan leerlingen. Hoe langere dit gebeurt hoe goedkoper het wordt en het overschot kan besteedt worden aan andere middelen zoals computer en elektronische leeromgevingen.
- De sectie beslist voor een nieuwe methode indien zij dit noodzakelijk achten
- De wet heeft hier geen invloed op.
- Die druk voel ik niet, het is misschien wel een mooie kans om eens eigen materiaal in te gaan zetten. De kans op achterblijvende kwaliteit is dan wel groter.
- directie schrijft voor

- dit zou een oneigenlijk argument zijn
- door beperking in kosten moet je langer met methode doen.
- Doordat de financiering niet voldoende zal zijn is de kans groter dat we langer moeten doen met de huidige leermiddelen.
- een goed boek blijft een goed boek, gratis of niet.
- Een keuze maak je ivm niveau en soort leerlingen
- een methode vervang je niet met grote regelmaat. de methodes zorgen zelf voor updates. waarom veranderen als het voldoet en up-t--date is?
- een van de manieren om geld uit te sparen is langer door doen met hetzelfde.
- Eens een methode goed bevonden, zal er niet veranderd worden omdat ze 'gratis' is
- eerder andersom, boeken moeten langer mee gaan
- Eerder het tegendeel. Hergebruik leermiddelen kan worden overwogen. Verder is er nu een relatief goed pakket van leermiddelen. Inzet nieuwe middelen maakt kwaliteit onderwijs onzeker.
- eerder langer houden, kosten worden dan minder.
- eerdere vervanging wordt te duur
- elke vier jaar anders
- er is geld tekort
- Er is genoeg werk.
- Er staat bij ons 5 jaar voor, dat zal zo blijven.
- Er staat een vast aantal jaren voor. directie staat niet toe dat deze zo maar vervangen worden.
- er wordt nu al op bezuinigen aangedrongen
- Er zullen financiële randvoorwaarden gesteld moeten worden. Als een sectie niet uitkomt met het geld is langer wachten met vernieuwen de eenvoudigste oplossing.
- Gebruiksduur bij huurboeken zal juist verlengd worden.
- geeft veel onrust binnen sectie en voor ll., steeds veranderingen
- Geeg geld voor
- geen geld meer
- Geen geld meer voor. Dit is heel slecht voor de kwaliteit onderwijs, als je oud materiaal gebruikt.
- geen geld voor!
- geen geld voor! zo lang mogelijk met oude methodes
- geen idee
- geen kans voor
- Geld gaat nu pas en rol spelen
- Geld speelt een belangrijke rol
- gelukkig gebruiken wij losbladige methoden.
- hangt af van leeftijd boeken, spellingverandering
- Heeft er totaal niets mee te maken
- het boekenfonds van de school blijft een afschrijvingstermijn van 5 jaar hanteren
- het duurt juist langer
- Het gaat niet om vervangen maar om schrappen van methodes. Onze directie heeft berekend dat er ong. 20 euro per leerling per vak per jaar mag worden uitgegeven aan boeken. Dat betekent voor mijn vak (biologie) dat we niets in te wisselen hebben en allee
- het gaat om de kwaliteit
- het is een zware stimulans om langer een methode te gebruiken
- het maakt geen verschil
- het vervangen van de leermiddelen wordt door de politieke besluiten, onderwijsvernieuwing bepaald
- het zal m.i. juist langer gaan duren voor we een nieuwe methode aanschaffen.
- hier willen wij ons niet door laten beïnvloeden
- Hierover verandert de wet niets.

- huidige middelen kun je dan aanpassen en copieren
- Ik ben nu ook al heel vrij om te vervangen als ik dat wil.
- ik denk dat de schoolleiding juist jaren zal willen teren op oude boeken.
- Ik denk dat we even zuinig blijven.
- ik denk juist het tegenovergestelde gezien de kosten voor leermiddelen en vakkleding
- Ik kan nu de stompzinnige methode met werkboeken, aangekocht door mijn vmbo collegae, versneld gaan vervangen.
- Ik moet nu langer met schoolboeken gaan doen.
- Ik neem aan dat veranderen van methode duur zal blijven.
- Ik sta voor de kwaliteit van de leermiddelen die door mijn sectie worden gebruikt
- Ik vervang wanneer nodig
- Ik verwacht dat de kosten va de boeken toch het maximum zullen overstijgen
- ik verwacht dat de leermiddelen langer gebruikt moeten worden
- ik volg de natuurlijke weg van vervangen. Als ik er aan toe ben vervang ik.
- Ik vraag me af of de schoolleiding dat nu wel goed zou vinden en voorheen niet. Het zal van de kosten voor de school afhangen.
- Ik wil niet de gevolgen dragen van politieke (budgetneutrale) besluiten
- ik wordt wellicht gedwongen juist langer met m'n methode te doen.
- Ik zie niet in waarom we daarin een andere koers zouden varen, dan we alle voorgaande jaren hebben gedaan.
- ik zie niet in waarom??
- Ik zou niet weten waarom.
- in mijn situatie niet ('k ben zelf auteur van..)
- In onze sectie gebruiken we bijna alleen maar eigen materiaal
- in principe ga ik deels kopiëren en werken met klassesets
- integendeel boeken zullen langer meemoeten
- Integendeel!
- Integendeel, we zullen juist heel goed moeten overwegen of en wanneer we van methode wisselen.
- Integendeel, we zullen veel langer een methode uitmelken.
- is niet nodig
- Je gaat eerder juist langer met een methode door omdat dit goedkoper in aanschaf is.
- Je hebt minder geld, dus je kunt niet gemakkelijk iets vervangen
- Je kan niet na een jaar al zeggen dat het een slechte methode is. De prijs mag niet voorgaan op de kwaliteit van het onderwijs. Echter weet ik niet hoe het bestuur hierover denkt. Er zullen nog meer strubbelingen komen tussen bestuur en de docenten
- Je zal langer met je boeken moeten doen, anders kan het er niet uit!
- juist langer
- Juist minder vaak vervangen.
- juist niet - we moeten nu terug naar de vorige methode die we ongeschikt vonden voor de huidige generatie leerlingen
- juist niet! oud materiaal wordt zo lang mogelijk gebruikt. Ga je op een ander methode over, dan moet alles vervangen worden, dus extra kosten.
- Juist niet, de school zal juist stimuleren om langer met de boeken door te gaan
- juist niet, er zal langer mee gedaan moeten worden
- juist niet, geen geld voor
- Juist niet, langlopende afspraken moeten worden nagekomen
- Juist niet, men wordt gedwongen langer met een methode te werken omdat het anders niet 'rendabel' is.
- juist niet, want nieuwe boeken kosten telkens weer geld
- Juist niet. We moeten langer gebruik maken van de leermiddelen.
- juist omdat je niet weet wat je ervoor terug krijgt vanwege de prijsbeperking
- Kan niet is te duur

- kostenplaatje
- kwaliteit methodieken is steekhoudend
- Langer gebruik betekent lagere afschrijving
- Langer met methodes doen is goedkoper
- Langer met methodes doen is voordeliger!
- later vervangen is goedkoper
- leermiddelen zijn pas vervangen
- LO
- mag niet
- mag nu niet de methode kiezen die onze sectie nodig acht omdat deze te duur is dus gaan we nog maar een jaartje door met de oude
- met een lager budget voor de scholen wordt de vervangingsfrequentie verlaagd, minder vaak vervangen
- methoden hebben een klein afzetgebied, dus er is nauwelijks concurrentie
- methodes mogen pas na vijf jaar worden vervangen
- mijn ckv sectie werkt al met zelf ontwikkeld materiaal
- minder snel, langer doorgaan met gebruikte methode
- Misshien wel zelf maken
- moet goedkoper
- Moet juist langer met leermiddelen doen, anders is het niet betaalbaar
- moeten juist langer met methoden gaan werken
- namelijk door goedkopere middelen of door niets
- Nee we zullen nu zo lang mogelijk de boeken die we nu hebben blijven gebruiken.
- Nee, dat zal voor ons niets uitmaken.
- nee, de methodes moeten nu juist langer mee gaan
- Nee, langer gebruik van dezelfde boeken is goedkoper.
- nee, we gaan bij de bestaande methodes minder leuke middelen gebruiken bv. CD-Roms, Werkboeken, Uitwerkingen. En de leerlingen vinden het absoluut niks.
- Nee, we zullen juist langer met de boeken moeten doen.
- nee, wij hebben al goedkope methodes
- Niet sneller wel bewuster
- Nieuwe methode moet in de eerste plaats aan het landelijke gemiddelde voldoen voordat directie akkoord gaat met vervanging van oude methode.
- nog geen noodzaak
- Nu mogen wij nog niet veranderen. Wel heeft ergens iemand in de schoolleiding voor ons besloten en de Bronnenboeken van de lijst geschrapt zodat alleen het werkboek overblijft.
- Onze keuze hangt niet af van wie de boeken betaalt en bovendien zal de schoolleiding daar geen toestemming voor geven.
- onzin, we kiezen regelmatig nieuwe methoden
- onzin: tegen heug en meug verouderde meuk blijven gebruiken
- Overstappen naar een nieuwe methode kost de school ook weer extra geld.
- Pas vervangen
- prijs bepaald
- regionale afspraken met andere scholen en samenwerkingsverbanden
- sectie ak wordt niet beïnvloed door de budgetten
- Slaat nergens op.
- te duur
- te duur
- Tenzij wij andere middelen vinden -ouders die bereid zijn meer te betalen etc.
- toekomst zal het uitwijzen
- uiteraard niet, want dan zal de school het verschil (tussen werkelijke kosten en vergoeding) moeten ophoesten

- vaste afspraken omtrent de duur van het gebruik van een bepaald boek
- vervangen als het nodig is, niet om het geld
- vervangen kost geld en at zal er minder zijn
- vervangen op het moment dat wij denken dat nodig is, onafhankelijk van andere factoren
- Vervangen vanwege de mogelijkheid leidt juist tot meer kosten
- vervanging betekent nieuwe aanschaf (onderbouw) boekenfonds
- Volgens mij kan ik volgend jaar gewoon de nieuwe druk aanschaffen.
- Voor mijn sectie staat de kwaliteit van de leermiddelen bovenaan.
- voor Nederlands, mijn vak, heb ik de bijna perfecte methode. Ik zal dan ook niet pleiten voor vervanging daarvan
- Voor ons geldt dat niet.
- Voorlopig gaan we uit van het onderwijs belang
- Voorlopig handhaaf ik de nu gebruikte methode
- voorlopig niet
- Waarom zou ik? Let gewoon goed op welke methode je aanschaf, en doe er dan 5 jaar mee.
- Waarom zou je je laten leiden door gratis verstrekking??
- waarschijnlijk is het dan te duur en gaat het dan niet.
- Waarschijnlijk langer met hetzelfde materiaal doen om geld te besparen
- Wanneer een methode goed werkt en hij is up to date is er geen reden om budgettaire redenen ineens van methode te veranderen
- We blijven zo lang mogelijk doorgaan met wat we hebben. Vervanging in huidige situatie is verarming.
- we doen waarschijnlijk langer met de methode, om geld 'terug te verdienen'
- we gaan juist langer door met hetzelfde boek, al zijn we het zat
- we gaan zoeken naar het goedkoopste.
- we hadden al besloten dat er een nieuwe methode zou komen
- We hadden toevallig al een verandering (naar een goedkopere methode) in de planning. Daar gaan we gewoon mee door.
- we hebben de methode net. Zal dus nog wel even duren.
- We hebben duidelijke afspraken om vier jaar met een methode te werken.
- We hebben in het verleden de beste leermiddelen en methodes gekozen - we weigeren onze keuze voor kwaliteit door de wet "gratis" schoolboeken op de schop te laten zetten.
- We hebben net een nieuwe methode die ons prima bevalt, waarbij ook gelet is op het kostenplaatje.
- we hebben net met hele goede argumenten gekozen voor een nieuwe methode
- We hebben recent een nieuwe methode ingevoerd.
- we houden ons bestaande beleid aan, ongeacht druk van boven.
- We komen geld tekort
- we laten juist langer met de boeken werken = minder grote afschrijving per jaar
- We moeten juist langer doen met de huidige leermiddelen. Vervangen kan problematisch worden aangezien dit meer geld kost
- we moeten naar goedkopere methodes zoeken ,maar of die beter zijn????!!!
- We moeten nu juist langer met de boeken doen hebben we al te horen gekregen.
- We passen de middelen aan als blijkt dat de leerlingen en niet goed mee overweg kunnen.
- We vervangen de boeken als ze uit elkaar beginnen te vallen of als de methodes niet meer aansluiten bij het examenprogramma
- We wachten tot de invoering van een nieuw examenprogramma.
- we werken daardoor juist langer met een methode om geld te besparen
- We zijn dit jaar net meet een nieuwe methode begonnen
- we zijn onlangs overgestapt op een andere methode die prima bevalt

- We zullen altijd proberen zo gunstig mogelijk qua prijs te blijven, dus niet te snel wisselen
- We zullen eerder langer dan nodig is met dezelfde boeken blijven werken.
- We zullen er lange mee moeten doen en dus met verouderd materiaal moeten werken.
- we zullen er langer mee moeten doen
- We zullen juist worden gedwongen, langer met eenzelfde methode te werken --> voordeliger bij aanbesteden.
- We zullen langer dan voorheen met eenzelfde methode gebruik moeten maken om binnen het budget te blijven
- We zullen langer met een methode doorwerken: 6 ipv 4 jaar
- we zullen methoden zelf kopen als school en dan juist langer gebruiken
- Wellicht mag je niet meer je eigen methode kiezen.
- Wij blijven redelijk vrij in de keuze van onze leermiddelen
- wij doen dat wat in het belang is van goed onderwijs en laten het niet afhangen van geld.
- wij gaan voor kwaliteit!!
- wij gebruiken geen boeken
- Wij gebruiken nu een relatief goedkope, maar ook relatief slechte methode
- Wij hebben al een goedkope methode
- Wij hebben altijd al de vrijheid van keuze gehad. Alleen als je eenmaal een methode hebt, moet je die de eerste vier jaar houden
- Wij maken sinds jaar en dag onze eigen lesbrieven en zijn dus niet afhankelijk van leermiddelen
- Wij moeten juist langer doen met onze methodes
- wij nemen besluiten op basis van de verschillende inhoud van de boeken en niet op basis van de prijs.
- Wij schakelen over naar goedkopere opties, maar we vinden dat het kwaliteit eronder leidt
- wij wachten juist af wat de 'markt' gaat doen
- wij werken met een methode op basis van vakinhoud, dan hoeft je niet elke paar jaar een nieuwe methode aan te schaffen.
- wij werken met zelfontwikkeld leermateriaal
- wij willen blijven werken met de methodes die we al gebruiken.
- wij zijn bij de berekening er van uit gegaan dat de boeken 4 jaar mee gaan
- Wij zullen eerst moeten overleggen of het in het financiële plaatje past. Alleen als het een bezuiniging is komt het erdoor.
- wij zullen langer met een methode moeten gaan doen
- wil de directie wel, wij als sectie niet
- zeer tevreden met de methode
- ZO goedkoop mogelijk...
- zo lang mogelijk proberen te houden wat je hebt, nieuwe keuze andere methode die goedkoper is ??
- zonder centen geen vervanging
- zullen juist langer met methodes moeten doen
- zullen langer met methodes moeten werken

Stelling: de wet "gratis" schoolboeken heeft als gevolg dat er langer dan goed is met één methode wordt gewerkt. Kunt u een korte lichte geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- ... dan goed is ... voor wie?. De prijs alleen bepaalt niet of een docent met een boek wil werken. Kwaliteit/ prijs-verhouding is de kern.
- 4 jaar

- Als een gratis methode goedkoper is zou besloten kunnen worden korter met een methode te werken.
- als een methode niet meer werkt moet hij vervangen worden
- Als het boek uit is, is het uit, toch?
- andere methode hoeft niet duurder te zijn
- Boeken zijn na een jaar of vier versleten en dan kijk je zorgvuldig of je wilt veranderen of niet
- daar gelden andere criteria voor
- daar zijn we zelf als sectie nog bij, langer dan goeds is mag nooit.
- Dat heeft geen invloed op de prijs voor de school.
- dat hoop ik toch niet
- Dat is sterk afhankelijk van de financiële situatie van de school.
- Dat risico is aanwezig en misschien wat groter dan onder het vorige regime
- Dat vindt ik geen reden
- dat zie ik op mijn school niet zo snel gebeuren, maar misschien op andere scholen wel.
- Dat zou best wel eens het gevolg kunnen zijn. Hnagt af van hoe de directie kijkt.
- Dat zou ik als vakdocent niet accepteren en ik neem aan dat de school voor kwaliteit in het onderwijs staat
- dat zou kunnen als de methode relatief goedkoop is
- De beheerder van de centjes zal zich er wellicht mee gaan bemoeien. Daar moeten we dan tegen vechten.
- de eindexameneisen veranderen zo vaak/zo snel dat er toch een nieuwe methode moet komen.
- De huidige methode bevat prima
- de keuze van een methode wordt autonoom door een sectie bepaald; kiest men de verkeerde methode dient de sectie op de blaren te zitten....
- De kwaliteit van het onderwijs mag niet lijden onder een dergelijke regeling, dus die keuze zal door ons zeker niet gemaakt worden.
- De methode verouderd en kan niet vervangen worden.
- De methodes worden toch steeds aangepast aan de eisen en wensen van de gebruikers
- De nieuwe exameneisen 2010 verplichten ons al om een nieuwere versie aan te schaffen. Bovendien hoeft niet elke (druk) fout of kleine aanpassing tot een nieuwe druk te leiden.
- de staat is geen Sinterklaas, je kunt er dus van uitgaan dat vervanging van lesmateriaal uitgesteld wordt wanneer er geen inkomsten tegenover staan
- de uitgever kan zijn vernieuwde versie makkelijker aanbieden tegen een goede prijs als de methode goed mee te werken valt.
- die kans is groot in de toekomst
- Die kans zit er zeker in!
- dit geldt zeker voor de klassesets
- Dit risico zit er natuurlijk in, zeker als de school keuzes zou moeten gaan maken bijv. in verband met terugloop leerlingaantal.
- dit zou een oneigenlijk argument zijn
- dit zou kunnen, maar hoeft niet beslist
- eerst maar zien hoe het financieel uitpakt
- Eigenlijk hetzelfde antwoord als hierboven. Dan zou de schooldirectie hier dus invloed op uit moeten gaan oefenen, heb tot nog toe niet de indruk dat ze voornemens zijn dat te gaan doen. Maar goed, dat zal dan in de toekomst moeten blijken, er is altijd
- Eigenlijk idem vorige vraag, ik zie wel een gevaar.
- Elke 3 jaar kunnen we hierover een beslissing nemen
- en eventueel terugvallen op werkboeken hergebruiken met schriften er naast. Dat werkt niet motiverend, en leerlingen vergeten werkboeken niet vaak, maar schriften wel.
- Er wordt op deze school met boeken ouder dan 5 jaar gewerkt, soms. Een methode gaat hier al heel lang mee

- ga er van uit dat iedereen werkt met de methode die op dat moment het beste is, onafhankelijk van andere factoren
- gelukkig gebruiken wij losbladige methoden en dat zou iedereen moeten gaan doen.
- gratis betekent dat er juist een drempel\ minder is om tot aanschaf van iets nieuws over te gaan.
- hangt van de prijs af
- heeft er niets mee te maken
- Het huurtarief heeft geen invloed op het langer doorgaan met dezelfde methode
- het moet ook voor ons uit de lengte of de breedte .er is voor aale andere dingen ook steeds minder budget.
- Hierover verandert de wet niets.
- Hoeft niet slecht te zijn
- idem
- Ik ga er bij voorbaat vanuit dat dat de consequentie wordt.
- ik hoop dat we sneller kunnen vervangen
- Ik verwacht dat er steeds meer digitaal wordt gemaakt
- ik zie niet in waarom??
- in het verleden moesten we ook lang met een methode doen (en dus heel kritisch zijn bij de aanschaf)
- in ieder geval een risico
- Je kan best een aantal jaar met een methode werken, dat hangt natuurlijk af van de exameneisen of kerndoelen, maar je kan naast het boek ook een aanvulling geven, dat doe je sowieso als docent, je bent geen voorlezer.
- juist niet, er zal langer mee gedaan moeten worden
- kan eerder gewisseld worden indien ouders niet meer hoeven betalen
- Komt de kwaliteit weer ten goede....????
- kosten worden uitgangspunt niet de kwaliteit van de methode
- kostenplaatje
- krijgen wel problemen omdat overheid de programma's steeds weer aanpast, dus een boek kan nooit langer dan een jaar of vijf mee en dan is het verouderd maar niet afgeschreven.
- levert op den duur weer zeer verouderd materiaal op.
- levert voor scholen extra gelden op als ze langer met de boeken doen!
- logisch met een standaardbudget. De school zal er zelfs aan proberen te verdienen.
- Maar helemaal zeker is dat niet
- met de tijd meegaan
- methodekeuze word volgens mijn verwachting niet beïnvloed
- mogelijk
- Nee, ik blijf wel kritisch.
- Om op de kosten van de aanbesteding te kunnen besparen, zullen scholen langer met een methode blijven werken.
- vervanging kost te veel
- Voor mijn vak zijn slechts weinig methodes op de markt en wordt er zelden gewisseld van methode.
- waarschijnlijk wel
- wat is goed? is ook vooral afhankelijk van docent
- We komen geld tekort
- We moeten sneller overgaan op nieuwe boeken: verlies alom.
- We werken met dezelfde goede methode maar met minder plezier door gebrek aan de werkboeken, CD's enz.
- Wederom speelt het bestuur hierin mee. Als zij beslissen dat er niet geswitcht mag worden vanwege het geld, kan de docent of de sectie niet veel anders dan er in mee gaan
- weer kijken we alleen naar vakinhoudelijke argumenten en wisselen als dat nodig is

- Welke methode goed is, is erg docentafhankelijk: waar werk jezelf prettig mee. Verder zijn alle in NL. gangbare methoden redelijk tot goed te noemen.
- wij maken gebruik van een extern verhuurbedrijf
- wij werken met leer-werkboeken in één.
- Wij werken nu nog met van Dijks boekhuis en daar kunnen ook boeken gehuurd worden. Ouders gaan dat vaker doen en boeken zullen langer gebruikt gaan worden.
- Zal geen rol spelen
- Als ze onwerkbaar worden zullen we ze vervangen
- zou de secties zelf aan moeten geven

Stelling: de wet leidt tot een versobering van leermiddelen omdat educatieve uitgeverijen de kosten voor scholen moeten drukken. Kunt u een korte lichting geven op uw negatief oordeel op deze stelling.

- al kan het geen kwaad als uitgeverijen eens kritisch naar de prijs van hun boeken kijken
- Als de NL uitgeverijen nu door Europese aanbesteding de kosten moeten drukken heeft dat gevolgen voor de leermiddelen
- Als het effect is dat de franje er uit gaat, geen probleem. Er waren te veel werkboeken en te veel ander lesmateriaal. Teruggaan naar de docent is niet slecht.
- Als je de Nederlandse boeken vergelijkt met boeken in het buitenland dan zijn die van ons wel erg rijkelijk voorzien van kleurtjes en niet altijd functionele vormgeving
- Berekeningen wijzen uit dat voor de meeste leerjaren het budget net te krap is.
- Boeken zijn te duur
- daar ben ik wel bang voor, ja
- Daarnaast wordt de kwaliteit minder
- dat is een vooronderstelling die ik nog niet als realiteit zie, ben daar natuurlijk wel uiterst beducht voor, zie mijn antwoord op de vorige vraag
- Dat lijkt mij niet nodig.
- dat zal wel of niet moeten blijken
- dat zou in principe niet slecht zijn alles full colour is echt niet nodig!
- Dat zou kunnen als scholen druk op de uitgeverijen uitoefenen.
- De aantallen zijn er best en de markt heeft zat te bieden. Ook commerciële bedrijven zoeken naar scholingsmiddelen en hebben behoefte aan goed bij de tijd geschoolde vakmensen. Deze druk uit de markt zal ook meespelen. Tevens zal de aanbod markt zich mee
- De beperkte middelen zullen op de school leiden tot besparing op de extra leermiddelen
- de dure dingen zijn vaak de krenten in de pap in een methode. Film, DVD etc.
- de kosten worden natuurlijk doorberekend in de prijzen, kijk maar naar het feit dat het openbreken van huidige contracten de scholen geld zal gaan kosten al "van dijk" zijn zin krijgt.
- de marges waren erg groot, dus er kon best wat van de prijs af!
- De uitgeverijen houden de kosten hoog, de docenten zullen veel meer zelf gaan ontwikkelen, wellicht is dit dus eigenlijk een stiekeme overwinning!?
- de uitgeverijen moeten ook blijven concurreren, ze kunnen daarom alleen maar kwaliteit blijven leveren, anders wordt er niet gekocht.
- De uitgeverijen zullen binnen de marges van het beschikbare bedrag blijven, maar ook niet hun best doen, om er onder te zitten. Ze weten nu, wat er landelijk beschikbaar is en dat zullen ze ook gebruiken.
- De versobering maakt niet uit, die dure kleureninkt mag ook vervangen worden door CD-ROM of DVD met filmpjes en plaatsje. Lijkt me leerzamer dan een brij van gekleurde plaatjes.

- Differentiatieboek kan niet aan boekenpakket worden toegevoegd. Mogelijkheden voor docent om te differentiëren houdt daarmee op.
- dit zou me niet verbazen
- Docenten willen meer verschillende hulpmiddelen gebruiken voor de lessen maar door deze wet worden docenten teruggeworpen naar studieboek en krijtje. Terug ipv vooruit.
- eerst zien, dan geloven; eerder zal er een verschuiving plaatsvinden naar ict-gebruik, waarvoor elk jaar een vergoeding moet worden betaald
- en dat is niet erg!
- En voor zichzelf wanneer ze met meerdere vertalingen moeten werken.
- Er is nog geen bewijs, maar als mede auteur van een methode, hoor ik de geruchten bij de uitgeverij
- geld speelt de grote rol
- het is al lang duidelijk dat het bedrag voor boeken ontoereikend is voor Havo VWO scholen. Om kosten in de hand te houden zal er bezuinigd moeten worden.
- het is gewoon te weinig geld voor een boekenpakket.
- Het is niet meer aantrekkelijk voor de uitgeverijen er geld en tijd in te steken om hun boeken inhoudelijk aantrekkelijker en actueler te maken. Ze zullen er geld in steken om zo veel mogelijk voor zo min mogelijk geld aan te bieden.
- het zou kunnen, maar soberder boeken zijn niet per definitie slechter.
- Hoewel die versobering niet nodig is, zal het wel gebeuren, omdat de uitgeverijen uitknijpers zijn die te grote winsten willen maken.
- idem
- ik ben bang van wel
- Ik betwijfel dit ten zeerste maar heb geen gegevens om het te staven.
- Ik denk niet dat educatieve uitgeverijen de kosten voor scholen zullen drukken. Er is geen noodzaak toe.
- ik hoop dat de uitgeverijen dat gaan doen
- ik hoop het niet en wacht creatieve geest van collega's af...
- ik hoop van niet in elk geval
- ik verwacht hierin geen veranderingen
- Ik verwacht niet dat uitgevers de kosten van leermiddelen zullen verlagen; waarom zouden ze dat doen?! De wet leidt wel tot versobering van leermiddelen zoals ik bij de vorige vragen al heb aangegeven.
- Is op zich geen ongunstige ontwikkeling.
- ja graag, al die plaatjes en domme cartoons eruit!
- Ja natuurlijk! Dit is ZO'N raar plan! Ik snap er echt helemaal niks van dat dit nodig is...
- komt uit lengte of breedte, voor niets gaat de zon op, uitgeverijen zijn daar zéker geen uitzondering op
- lijkt me geen probleem
- Maar dat vind ik geen negatieve ontwikkeling
- Maar vakdocenten kunnen wel uit diverse middelen kiezen en kiezen dan toch voor de beste methode
- Maar versobering is niet per definitie een verslechtering.
- met een goed boek kun je jaren doen. Je moet alleen bewustere keuzes maken
- Met minder geld kun je nu eenmaal minder doen...
- minder geld, minder mogelijkheden
- Mogelijk, maar is niet zo erg.
- naar mijn gevoel kunnen methodes ook wel goedkoper
- niet meer lucratief genoeg, experimenten te duur
- of de uitgeverijen moeten de zelfde winsten moeten willen blijven maken en geen water bij de wijn willen doen .net zoals er gedreigd wordt om miljoenenclaims bij de scholen neer te leggen als ze veranderen , dit terwijl ze door de regering gedwongen word
- Of uitgeverijen zien een gat in de markt wat betreft compacte en digitale materialen.

- Ons boekenpakket kostte al ong. 310 euro, dus hoeft ons pakket niet te versoberen.
  - onvermijdelijk gevolg
  - Onzin. Geen uitgever heeft tot nu toe de prijzen aangepast, de leerlingen zijn de dupe van deze situatie.
  - Op zich vind ik dat niet zo erg. Er kan namelijk wel op drukwerk bespaard worden.
  - Scholen zullen hopelijk toch kiezen op basis van kwaliteit, dan maar een jaar langer met een boek doen.
  - selectiever werken
  - Tegenwoordig wordt steeds meer digitaal lesmateriaal vervaardigd. Als dit tegen een betaalbare prijs mogelijk is/blijft, hoeft van versoering geen sprake te zijn.
  - Theorie is nu eenmaal letters ecd-n cijfers. Beelden zijn beter op film of
  - Uiterlijke versoering hoeft geen nadeel te zijn; vershraling van aanbod en inhoud wel.
  - uitgeverijen zullen hun winstmarges niet verkleinen, dus de kwaliteit verlagen. Er wordt nu al gewerkt met printing on demand van enkele hoofdstukken in monochroom
  - Uitgevers gaan tegen elkaar bieden en dus worden methodes beter, of zeker de uitgave van bepaalde methodes die erop vooruit gaat.
  - We komen geld tekort
  - Zelf creatief aan de slag om iets leuks en goeds neer te zetten
  - Zie boven: alleen maar meer onnodige, dure, verspillende drukwerken.
  - zie stelling 1
  - zou kunnen, en is toe te juichen !!!
  - zou kunnen, maar gezien de marktwerking hoeft dat natuurlijk niet.
  - Zou kunnen, maar versoering hoeft niet slecht te zijn
  - zou niet erg zijn, want je komt er nu in om.
  - Zullen hun vlucht nemen in meer digitale aanlevering van lesstof.
- Computerafhankelijkheid wordt hiermee groter wat in de didactische relatie docent-leerling niet per definitie een verbetering hoeft te zijn. Ook de organisatie van ICT gebonden info-overdracht.